

CVETKAMENA

Uredništvo

Za izdavača:

Bože Ujević, prof. – ravnatelj škole

Glavna i odgovorna urednica:

Kristina Samardžić, prof.

Likovno oblikovanje:

Ante Blažević, prof., Katarina Kokan, prof. te učenici Likovne kulture

Uredništvo - učenice:

Vita Jukić (7. a), Sara Prkić (7. a), Mia Ribičić (7. a), Nina Sesar (7. a)

Stručni suradnici:

prof. Ivana Grabić

Fotografije:

Novinarska grupa, prof. Ivana Grabić, učitelji i učenici

Lektorica:

Kristina Samardžić, prof.

Grafička priprema:

Dora Derado Giljanović (DLightful Services)

NASLOVNICA ŠKOLSKOGA LISTA:

rad učenice Sare Prkić 7. a – Cvijeće (mentor Ante Blažević, prof.)

ZADNJA STRANICA ŠKOLSKOGA LISTA:

učenica Laura Čapeta 8. c (mentorica Katarina Kokan, prof.)

NASLOVNICA KAMENKA

(litrerarno-likovnog podlistka):

rad učenice Lucije Dilber 8. c (mentorica Katarina Kokan, prof.)

ZADNJA STRANICA KAMENKA:

rad učenika Šimuna Pavića 5. a – Ptičji ples (mentor Ante Blažević, prof.)

SADRŽAJ

NAŠI USPJESI

Učenici koji su pozvani na
županijska natjecanja

1

2

4 Prozori u svijet umjetnosti – u
librima Marulovim – prošlogodišnji
uspjeh učenice naše škole

„Dabar (Bebras) 2024“ – 15 učenika
naše škole među prvih 10% najbol-
jih u RH!

6

8 Nastup na Lidranu –
scensko-glazbena igra

Međužupanijska smotra biosig-
urnosti i biozaštite

9

11 Uspjeh našeg učenika na
natjecanju LIK

Sportski uspjesi

13

PANO

16

VJENČIĆ DOGODOVŠTINA

18 Dani kruha

Dogodovštine u knjižnici

21

24 Dan sjećanja na žrtve Do-
movinskog rata

STEM mobilni laboratorij

25

26 Večer matematike

Sveti Nikola u našoj školi

29

30 Medni dan

Božić

31

36 Intervju s Lanom Roje

Razgovor s Juricom Galićem Jukom

38

46 Vidi i klikni - HAK

TEMA BROJA: BOJE

49

RADIONICE

58

59 Radionica „Istražimo glagolji-
cu“

Oceanska pismenost – što je to?

61

62 Bioraznolikost ekosustava

Čudo u kutiji – kreativni vjeronauk
petih razreda

63

64 Građa i uloga stanice – izrada
modela

Radionice 1. d. razreda

65

66 Radionica: Salvador Dali

Izvanučionička nastava: Sakupljanje
biljaka i izrada herbarija

67

68 Priča o upornosti i vedrini –
Mario Družijanić

NAŠE ĐIRADE

69

70 Europska noć istraživača

Zelena čistka

71

73 Posjet Gradskom kazalištu
mladih – Carevo novo ruho
Večer francuske kulture u pjesni i
riječi **74**

75 A di si ti?!

Svatko ima neki dar, važno ga je
otkriti! **76**

77 Dan njemačkog jezika

SPOMENAR 78

79 ZASLUŽENE MIROVINE
Razgovor s Draženom Bokšić
79

Razgovor s nastavnicom Jadran-
kom **80**

Razgovor s učiteljem Tihom
Pribudićem **83**

85 100 godina od smrti Sergeja
Aleksandroviča Jesenjina

CVITOV I PUPOLJCI 88

89 Ana Bračić – slavuj naše
škole

Intervju s Lukom Jukićem **90**

91 Mjesto gdje se rađaju budući
inženjeri

Razgovor s članovima klape Fa-
ganel **94**

ZABAVNI VRT(ULJAK) 98

99 Faits intéressants sur la
France et la langue française

Interessante Fakten über Deutsch-
land und Der Deutschen Sprache
100

103 Najgori roditelji na svijetu
Filmska preporuka – Moj prijatelj
Willy **104**

Riječ urednice

Dragi čitatelji!

Znamo da s nestrpljenjem iščekujete kraj nastavne godine i da ste mislima sigurno već na plaži, u moru i da uživate u dugim toplim ljetnim večerima. No, nema pravog kraja školske godine dok ne izađe naš list na svjetlo dana. A u njemu za kraj ili za početak pročitajte:

U čemu smo se natejali, kakve smo uspjehe polučili, što se u školi obilježavalo i što se sve događalo, tko je u goste dolazio – sve pročitajte u rubrikama **Naši uspjesi** i **Vjenčić dogodovština**.

U **Temi broja** pisali smo o bojama – život bez njih bio bi nezamisliv i doslovno jednoličan i monoton. Kakav utjecaj boje imaju na čovjeka, njegovo raspoloženje i osjećaWWje, što su nekad simbolizirale, a gdje se danas pojedine boje najčešće koriste - pročitajte u našem članku Boje.

Điravali smo svugdje, bili smo odlična reklama gdje god smo došli. U školi smo svašta izrađivali i ponešto za ovaj list fotografirali. Izrađivalo se na veliko, od čuda u kutiji do životinjskih stanica i glagoljičkih slova. Sve pročitajte u rubrikama **Naše đirade** i **Radionice**.

Ove godine našu školu napuštaju spremačica Dražana, nastavnica Jadranka Stančin Babić i učitelj Tiho Pribudić. Razgovarali smo s njima i doznali kako je bilo cijeli radni vijek provesti u školstvu i kako zamišljaju svoju budućnost. „Sretno!“ poželjeli smo im u rubrici **Spomenar!**

Da ovaj Cvit ima mnogo pupoljaka i da cvjeta najljepšim cvjetovima dokazuju naši osmaši – Ana, Luka, mladi tehničari i klapaši. O njima čitajte u rubrici **Cvitovi pupoljci**.

I na kraju, kakvo bi to ljeto bilo kad vam ne bismo preporučili knjigu za plažu i film za vruću ljetnu večer.

Da za svakoga ima ponešto, toplo se nadamo, a saznati to možete, tek kada list prolistate.

Hajde, ne čekajte
Vaše uredništvo

— NAŠI USPJESI

Učenci koji su pozvani na županijska natjecanja

NATJECANJE	IME I PREZIME UČENIKA	RA-ZRED	ŽUPANIJSKA NATJECANJA
HRVATSKI JEZIK	LANA PERIĆ	8	
GEOGRAFIJA	ANTE BARTULOVIĆ	6	5. MJESTO
	IVAN RADANOVIĆ	6	7. MJESTO
BIOLOGIJA	JOSIP BARTULOVIĆ	8	
	LANA JURIĆ	8	
	ANTE NIKOLIĆ	8	
POVIJEST	MARKO PERIČIĆ	7	
	FILIP TOPIĆ	7	4. MJESTO
	LARA SMOLJO	7	
KEMIJA	HANA MRDEŠA	8	
MATEMATIKA	LUKA LOVRINČEVIĆ	4	8. MJESTO
	PETRA BAKULA	5	
	MARTA BONKOVIĆ	5	5. MJESTO
	NIKA KRSTIN	5	
	ANTE BARTULOVIĆ	6	3. MJESTO
	IVAN GUDELJ	6	
	LANA BEKAVAC	7	
VJERONAUČNA OLIMPIJADA	LUKA MIHAEL BEKAVAC	8	
	LUKA VUČIĆ	6	
	JOSIP KUVAČIĆ	8	
	IVANO ŠKARICA	6	
LIK	JANKOVIĆ ANTE	6.	3. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM, POZVAN NA DRŽAVNO

NATJECANJE	IME I PREZIME UČENIKA	RA- ZRED	ŽUPANIJSKA NATJECANJA
	LARA PERIĆ	8.	
	LUNA BAKOTA	8.	
NATJECANJE MLADIH TEHNIČARA			
FOTOGRAFIJA	LANA JURIĆ	8	2. MJESTO, PO- ZVANA NA DRŽAVNO NATJECANJE
ROBOTIKA	HANA MRDEŠA	8	1. MJESTO, PO- ZVANA NA DRŽAVNO NATJECANJE
RADIOKOMUNI- KACIJE	JOSIP BARTULOVIĆ	8	1. MJESTO, POZVAN NA DRŽAVNO NATJECANJE
ROBOCUP JUNIOR	JURE BRAČIĆ	8	2. MJESTO, POZVAN NA EUROPSKO NATJECANJE
ROBOCUP JUNIOR	JOSIP MATKOV	8	2. MJESTO, POZVAN NA EUROPSKO NATJECANJE
SMOTRA BIOSI- GURNOST-BIO- ZAŠTITA	SMOLJO LARA BEKAVAC LANA	7.	4. MJESTO NA ME- ĐUŽUPANIJSKOM NATJECANJU
SIGURNO U PROMETU	LUKA MUŠURA	5.	POZVAN NA DRŽAVNU RAZINU
	ADRIAN TOMIĆ	5.	
	NIKA KRSTIN	5.	POZVANA NA DRŽAVNU RAZINU
	PETRA BAKULA	5.	
SMOTRA DJEČJIH KLAPA U OMIŠU	KLAPA FAGANEL		POZVANI NA DRŽAVNO NATJECANJE

Prozori u svijet umjetnosti – u librima Marulovim – prošlogodišnji uspjeh učenice naše škole

U Sveučilišnoj galeriji prošle je godine organizirano svečano otvorenje izložbe „Prozori u svijet umjetnosti - u librima Marulovim“ koje je, sad već tradicionalno, okupilo brojne učenike osnovnih i srednjih škola Splitsko-dalmatinske županije te studente našega Sveučilišta. Naime, na izložbi su predstavljeni njihovi radovi, njih ukupno 147 pristiglih u sklopu likovnog natječaja organiziranog povodom obilježavanja 500. obljetnice smrti Marka Marulića, oca hrvatske književnosti.

Cilj ovoga projekta koji se provodi u suradnji Sveučilišta u Splitu i Splitsko-dalmatinske županije očuvanje je i promocija Marulićeve baštine te poticanje kreativnog izražavanja mladih.

Ovaj projekt ide već drugu godinu za redom i svake godine tema je drugačija. Prvu godinu tema je bila kulturna baština Splitsko-dalmatinske županije, dok je zbog obilježavanja 500 obljetnice smrti Marka Marulića tema druge godine sam

Mentor Ante Blažević i nagrađena učenica

Marko Marulić. „Naime, važnost ovoga projekta nije samo u likovnom izražavanju, već u tome da se djeca educiraju o svojoj povijesti i spoznaju više o svom identitetu i onome što baštinimo u našoj Županiji te, naravno, u Republici Hrvatskoj”, kazala je voditeljica Sveučilišne galerije Helena Trze Jakelić.

O važnosti ovog projekta govorio je župan Splitsko-dalmatinske županije Blaženko Boban istaknuvši kako je izložba posebna iz više aspekata.

„Prije svega, izložba je oko sebe okupila jako puno djece iz osnovnih i srednjih škola te studenata. Drugo, posvećena je Marku Maruliću te na taj način mladi ljudi ne samo da izražavaju svoj likovni dar, nego i osjećaj za povijest ovog prostora te za iznimne osobe. Uistinu je jako bitno da već od osnovne škole, srednje te među studentskom populacijom na neki način promoviramo lik i djelo Marka Marulića i njegov značaj”, kazao je župan Boban zahvalivši članovima žirija, Sveučilišnoj knjižnici i

galeriji. Župan je najavio i da se projekt nastavlja iduće godine kada će tema biti 1100 godina Hrvatskog kraljevstva.

Pravo sudjelovanja na natječaju imali su učenici osnovnih škola od petog do osmog razreda, učenici srednjih škola Splitsko-dalmatinske županije te studenti Sveučilišta u Splitu. Stručno povjerenstvo ocijenilo je i, između pristiglih radova mladih talentiranih umjetnika, odabralo najbolje među njima.

Među nagrađenim radovima je i rad učenice naše škole Luljete Bajraj pod mentorstvom učitelja Ante Blaževića. Ona je osvojila treće mjesto te našu školu još jednom učinila ponosnom.

Dekan je uručio učenicima i njihovim mentorima nagrade

za najbolje radove na proslavi Dana Sveučilišta u Splitu 13. lipnja 2024. godine.

Luljeta Bajraj, 6.c

ANTE BLAŽEVIĆ, PROF.

Tri rada naših učenika na izložbi

„Dabar (Bebras) 2024“ – 15 učenika naše škole među prvih 10% najboljih u RH!

Međunarodno natjecanje iz informatike i računalnog razmišljanja „Dabar (Bebras)“ već se devetu godinu održava u školama diljem RH, a koje je u organizaciji udruge Suradnici u učenju i pod podrškom Hrvatskog saveza informatičara, Visokog učilišta Algebra i CARNET-a. Natjecanje podržava i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.

Svaki je učitelj individualno mogao iskazati interes svojih učenika za sudjelovanjem u natjecanju.

Iako se natjecanje temelji na informatičkim konceptima, nije potrebno nikakvo posebno predznanje učenika. 40 minuta, 12 zadataka i logičko razmišljanje privuklo je 51 220 učenika iz RH (u pet kategorija natjecanja), što ovo natjecanje čini najvećim natjecanjem u našim školama, a ujedno je i najveće online natjecanje u RH. Natjecanje se provodi online, tijekom pet radnih dana, u preko 50 zemalja

u cijelom svijetu, a svaka škola organizira termine i grupe onako kako im to najviše odgovara, a ovisno o tehničkim i organizacijskim uvjetima u svojoj školi. Ove se godine natjecanje održavalo od 11. do 15. studenoga na CARNET-ovom sustavu.

Naša škola je već sedmu godinu za redom sudjelovala u natjecanju, a ove godine je sudjelovalo 116 učenika naše škole u kategorijama MikroDabar (1. i 2. r.), MiliDabar (3. i 4. r.), KiloDabar (5. i 6. r.) i MegaDabar (7. i 8. r.), pod vodstvom svojih mentora, učitelja Informatike (učitelja savjetnika Marine Perice i učitelja Srećka Tomaša).

Posebno je važno istaknuti da su dvoje učenika iz kategorije MikroDabar (od 5 477 učenika iz te kategorije), četvero učenika iz kategorije MiliDabar (od 12 791 učenika iz te kategorije) i devet učenika iz kategorije KiloDabar (od 16 271 učenika iz te kategorije) pod vodstvom svojih mentora (učitelja savjetnika Marine Perice i učitelja Srećka

Tomaša) ostvarili izvrsne rezultate te su se plasirali među 10% najboljih u RH te će im biti dodijeljena i posebna Zlatna diploma.

To su učenici:

MikroDabar

Bepo Dedić, 2.a – 18. mjesto u RH (9/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

Eva Kalajžić, 2.b – 25. mjesto u RH (8/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

MiliDabar

Nikolina Đonlić, 4.c – 17. mjesto u RH (10/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

Fran Kovačević, 4.c – 17. mjesto u RH (10/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

Mihael Babić, 4.c – 57. mjesto u RH (8.25/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

Dora Čajo, 4.c – 64. mjesto u RH (8/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

KiloDabar

Ivano Škarica, 6.c – 8. mjesto u RH (11.33/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

Luka Vučić, 6.c – 20. mjesto u RH (10.73/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

Marta Bonković, 5.c – 22. mjesto u RH (10.67/12 bodova) – mentor Marina Perica

Ivan Radanović, 6.a – 43. mjesto u RH (10/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

Ivan Gudelj, 6.b – 47. mjesto u RH (9.87/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

David Terze, 5.b – 76. mjesto u RH (9.27/12 bodova) – mentor Marina Perica

Judita Alduk, 5.c – 86. mjesto u RH (9.1/12 bodova) – mentor Marina Perica

Luka Mušura, 5.a – 107. mjesto u RH (8.7/12 bodova) – mentor Srećko Tomaš

Nika Krstin, 5.c – 109. mjesto u RH (8.67/12 bodova) – mentor Marina Perica

Čestitke svim učenicima koji su prihvatili izazov neovisno o broju bodova koji su ostvarili. Svaki od njih važan je dio Dabrosvijeta – svijeta koji zajedno gradimo. Lijepo je biti dio ove priče sa svima vama!

PRIPREMIO: SREĆKO TOMAŠ, UNIV. MAG. ING. COMP.

Naša škola

Nastup na Lidranu – scensko-glazbena igra

13. veljače bio je dan za pamćenje, prvi nastup na pravim kazališnim daskama. Svi smo uživali, umreženi uživo kroz izvedbe darovitih Lidranovaca gradskih osnovnih škola. Boje naše škole branili su petaši scensko-glazbenom igrom Turbo-radost i monologom Jutru pruži ruku. Predstava Turbo-radost odabrana je za Županijski susret Lidrana. „Led je probijen“, dalje ćemo zajedno - turbo pozitivom!

Prvog dana nakon praznika u veljači, zakoračismo na veliku

pozornicu Hrvatskog narodnog kazališta. Čarolija i uzbuđenje ovog nastupa veliko je i nezaboravno iskustvo u odrastanju. Glumci petaši ispričali su, kroz predstavu Turbo-radost, djelić svoje zbilje uhvaćene u zamku virtuale. Scensko glazbena igra predstavlja rad dviju radionica naše škole: songove potpisuje nastavnica Borna Stanić, a režiju mentorica dramske grupe Jadranka Stančin Babić.

Iako predstava nije pozvana na Državno natjecanje, iznimno smo ponosni na našu izvedbu jer smo dobili same pohvale od ostalih sudionika i od stručnog žirija.

**JADRANKA STANČIN
BABIĆ, PROF.**

U hramu kulture – nastup na županijskom natjecanju

Međuzupa- nijska smotra biosigurnosti i biozaštite

Učenici naše škole i ove su se školske godine uključili u izvanrednu aktivnost Biosigurnost i biozaštita. Jedan od ciljeva aktivnosti provođenje je znanstveno – istraživačkog rada. Tema ovogodišnjeg istraživačkog rada je „**Prevenција zaraznih bolesti u školama**“. Istraživanje su provele učenice 7. b razreda **Lara Smoljo** i **Lana Bekavac** pod mentorstvom učiteljice **Meri Juras**. Istraživački rad naših učenica

pozvan je na **Međuzupanijsku smotru Biosigurnosti i biozaštite** koja se održala 19. veljače 2025. u Omišu. Na smotri su sudjelovali učenici i mentori iz regije Primorska Hrvatska koja obuhvaća sljedeće županije: Ličko-senjsku, Zadarsku, Šibensko-kninsku, Splitsko-dalmatinsku i Dubrovačko-neretvansku. Rezultate svojeg istraživanja naše su učenice prikazale izlaganjem postera pred članovima stručnog povjerenstva i **osvojile 4. mjesto**, a za su nagrađene zahvalnicama.

**PERLA CO-
KARIĆ 6. B**

Bio-tim

PREVENCIJA ZARAZNIH BOLESTI U ŠKOLAMA

1. UVOD I OBRAZLOŽENJE TEME

Zarazne bolesti su bolesti izazvane ulaskom patogenih mikroorganizama u organizam domaćina. Uzročnici zaraznih bolesti u čovjeka su virusi, bakterije te neki eukarioti (gljive, praživotinje i paraziti). Zarazne bolesti su osobito česte kod školske djece. Većina zaraznih bolesti može se aktivno suzbijati i spriječiti. Kako se o higijeni i zdravlju počinje učiti od rane školske dobi, učitelji razredne nastave imaju posebnu ulogu u prevenciji zaraznih bolesti.

1.1. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja je ispitati provode li se higijensko-sanitarne mjere u školama radi prevencije zaraznih bolesti.

1.2. ISTRAŽIVAČKA PITANJA

1. Provode li škole redovito higijensko-sanitarne mjere radi prevencije zaraznih bolesti?
2. Jesu li učitelji dovoljno osviješteni o važnosti educiranja učenika o higijenskim navikama?
3. Jesu li higijenske potrepštine u školama i higijenski uvjeti u školskoj kuhinji u dovoljnoj mjeri zastupljeni kako bi se otklonili svi rizici od zaraznih oboljenja?

1.3. HIPOTEZE

1. Škole redovito provode higijensko - sanitarne mjere radi prevencije zaraznih bolesti.
2. Učitelji su dovoljno osviješteni o važnosti educiranja učenika o higijenskim navikama.
3. Higijenske potrepštine u školama su u dovoljnoj mjeri zastupljene kako bi se otklonili svi rizici od zaraznih oboljenja.
4. Higijenski uvjeti u školskoj kuhinji su zadovoljavajući.

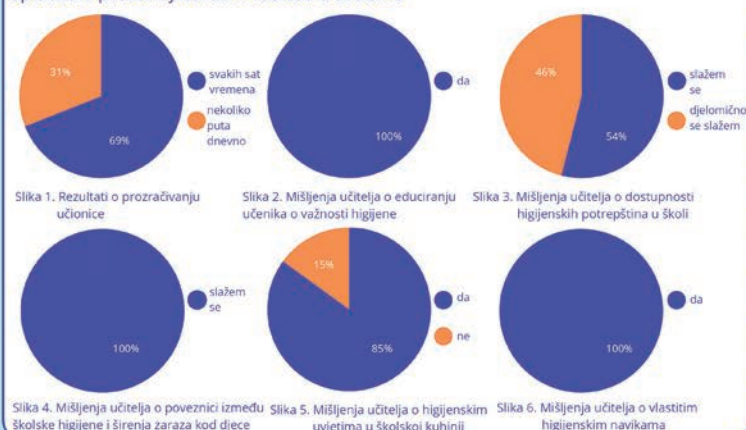

2. METODE RADA

U istraživanju je sudjelovalo 13 učitelja razredne nastave iz Osnovne škole Kamen-Šine i Područne škole Sirobuja u Splitu. Istraživanje je provedeno putem anketnog upitnika. Korišten je istovjetni upitnik radi usporedbe dobivenih rezultata na drugom uzorku ispitanika i s vremenskim odmakom. Učiteljima je objašnjena anketa i tema istraživačkog rada te što se želi postići danom anketom.

3. REZULTATI RADA

Rezultati istraživanja dobiveni odgovorima učitelja na postavljena pitanja u anketnom upitniku o prevenciji zaraznih bolesti u školama

5. ZAKLJUČAK

Postupkom anketiranja učitelja svi su zadatci istraživanja ostvareni te je potvrđena točnost zadanih hipoteza. Istraživanje pokazuje da su učitelji svjesni važnosti educiranja učenika o higijenskim navikama. Većina učitelja se slaže da škole redovito provode higijensko-sanitarne mjere radi prevencije zaraznih bolesti.

6. LITERATURA

Fršić V. (1979.) Osobna higijena, Zagreb: Školska knjiga
 Lovrenčević, A. (2005.) Škola koja voli mene 2. Zagreb: DVIČ
 Prebeg, Ž. (1978.) Higijena i škola, Zagreb: Školska knjiga
 Škole koje promiču zdravlje - mjesto zdravog življenja: http://zdravjezasve.hr/html/zdravlje13_tema-b.html

4. RASPRAVA

Budući da škola ima veliku ulogu u edukaciji djece o higijeni, postavili smo pitanja učiteljima kako bi mogli potvrditi ili odbaciti naše hipoteze. Najviše učitelja (69%) se izjasnilo kako prozračuju učionicu nekoliko puta dnevno, a 31% učitelja prozračuju učionicu svakih sat vremena (slika 1.). Podatci iz slike 2. prikazuju da svi učitelji (100%) smatraju da potiču i educiraju učenike o važnosti pranja ruku, oralnoj i osobnoj higijeni što potvrđuje hipotezu 2. Više od pola učitelja (54%) se slaže da su u školi dostupne sve higijenske potrepštine, a 46% učitelja se djelomično slaže s tvrdnjom. S ovim odgovorima je potvrđena hipoteza 3. Svi učitelji (100%) smatraju da školska ustanova zadovoljava sve higijenske uvjete za djetetov pravilan rast i razvoj, te ni na koji način ne ugrožava dijete od širenja zaraznih infekcija zbog neodržavanja higijene i čistoće (slika 4.) što potvrđuje hipotezu 1. Slika 5. prikazuje da samo dvoje učitelja (15%) smatra da se učenici u školskoj kuhinji ne pridržavaju higijenskih pravila, a 11 učitelja (85%) smatra da se učenici pridržavaju svih higijenskih pravila u školskoj kuhinji. S time je potvrđena i posljednja hipoteza 4. Svi se učitelji (100%) smatraju osobom koja je zdravstveno prosvjetljena te se izuzetno brine o svojoj higijeni (slika 6.).

Kalendarski cijepljenje

NAZIV ŠKOLE: OŠ Kamen-Šine
 ŽUPANIJA: Splitsko-dalmatinska
 IME I PREZIME MENTORA: Meri Juras
 IME I PREZIME UČENIKA: Lara Smoljo, Lana Bekavac, 7. razred

Uspjeh našeg učenika na natjecanju LIK

Ove godine Osnovna škola Josip Pupačić iz Omiša domaćin je županijskog natjecanja – izložbe učenika osnovnih i srednjih škola iz područja vizualnih umjetnosti i dizajna - LIK 2025. Sa školskog natjecanja na županijsko natjecanje radove je poslalo 27 osnovnih i 6 srednjih škola.

Tema natjecanja za osnovne škole bila je TRAGOMI VREMENA, a podtema: *Ono što mi je važno*.

Zadatak za učenike bilo je promišljanje o temi i ideji rada pomoću smjernica iz detaljnih uputa i bilježenja ideja o pozitivnim vrijednostima te načinu njihova prikazivanja; 21. stoljeće donijelo nam je ratove, klimatske promjene, prirodne katastrofe, pandemiju, digitalnu (pre)moć, otuđenje, negativan utjecaj medija i lažne medijske informacije, umjetnu inteligenciju itd., odabir jednog problema koji se učeniku/ci čini najvažnijim te prijenos osmišljene ideje u likovni ili digitalni rad (slika, plakat ili strip). Također, učenici su trebali istaknuti na koji način bi oni pridonijeli rješavanju problema te kako bi svojim likovnim ili digitalnim radom potaknuo/la vršnjake

na pozitivno razmišljanje o budućnosti, a da ideja bude originalna. Potrebno je bilo i obuhvatiti zadani likovni jezik: plohu, boju, kontrast i jedinstvo.

U kategoriji osnovnih škola od 5. do 8. razreda naš **učenik 6. razreda, Ante Jan-ković, osvojio je 3. mjesto te je pozvan na državnu razinu.**

KATARINA KOKAN, PROF.

Ovdje čestitamo našem učeniku i njegovoj nastavnici Katarini Kokan!

Mentorica Katarina i nagrađeni učenik Ante

Nastavnik Ante, nagrađeni učenici i nastavnica Katarina

Nagrađeni rad Ante Jankovića 6. r.

Sudionici natjecanja, djeca i mentori te povjerenstvo

Sportski uspjesi

Natjecanje u rukometu

Naši učenici sedmih i osmih razreda osvojili su 1. mjesto na gradskome natjecanju u rukometu te 3. mjesto na županijskom natjecanju. Jako smo ponosni na naše učenike jer su uložili mnogo truda i jer su polučili uistinu odličan uspjeh. Na županijskom natjecanju našim rukometašima je „za dlaku“ pobjeglo državno prvenstvo na koje idu samo prvoplasirana i drugoplasirana ekipa.

Nadamo se da ćemo dogodine biti još bolji jer smo sakupili malo iskustva, a nastaviti ćemo se i dalje truditi i redovito vježbati kako bismo poboljšali izgleda za veći uspjeh.

Rukometnu ekipu vodio je naš nastavnik Lenko Marinković, a igrači su bili: Ante Kristić, Filip Topić, Jure Bračić, Valentino Bulj, Dario Budić, Jakov Mierževinski, Luka Radić, Ivan Sičenica, Ivan Stanić, Stipe Stanić, Dominik Perković, Josip Matkov.

DOMINIK PERKOVIĆ 7. C

Državno prvenstvo u badmintonu

U vremenu od 17. do 19. veljače 2025. sudjelovali smo na Državnom prvenstvu u badmintonu koje se održavalo u Poreču. Na put je pošlo nas 4 učenika: Filip Topić, Ivan Lozina, Roko Vuković i ja – Marin Balić. Naravno, vodio nas je nastavnik Lenko Marinković. Da bismo uopće došli do tako visoke razine natjecanja, morali smo prvo mnoge ekipe poraziti. Prvo samo prošli gradsko natjecanje, a onda i županijsko. Tu smo na oba natjecanja osvojili drugo mjesto i tako smo se plasirali na državno prvenstvo.

U Poreču nam je bilo lijepo, odsjeli smo u hotelu Plava Laguna, a najteži dio svega bilo je dugo putovanje autobusom. Na natjecanju je sudjelovao velik broj badmintonša – njih čak 512. Imali smo dva nastupa i na prvome smo pobijedili protivničku ekipu, a na drugome izgubili.

Na kraju smo zadovoljni ovim iskustvom, iako nismo ostvarili zapažen rezultat, no već samo sudjelovanje na državnom prvenstvu jest rezultat sam po sebi.

MARIN BALIĆ 7. A

Košarkaški pehar

Badminton - Marin Balić, Ivan Lozina, nastavnik Lenko Marinković, Roko Vuković i Filip Topić

Rukometaši

Košarkaši su osvojili 3. mjesto u gradu Splitu

PANO

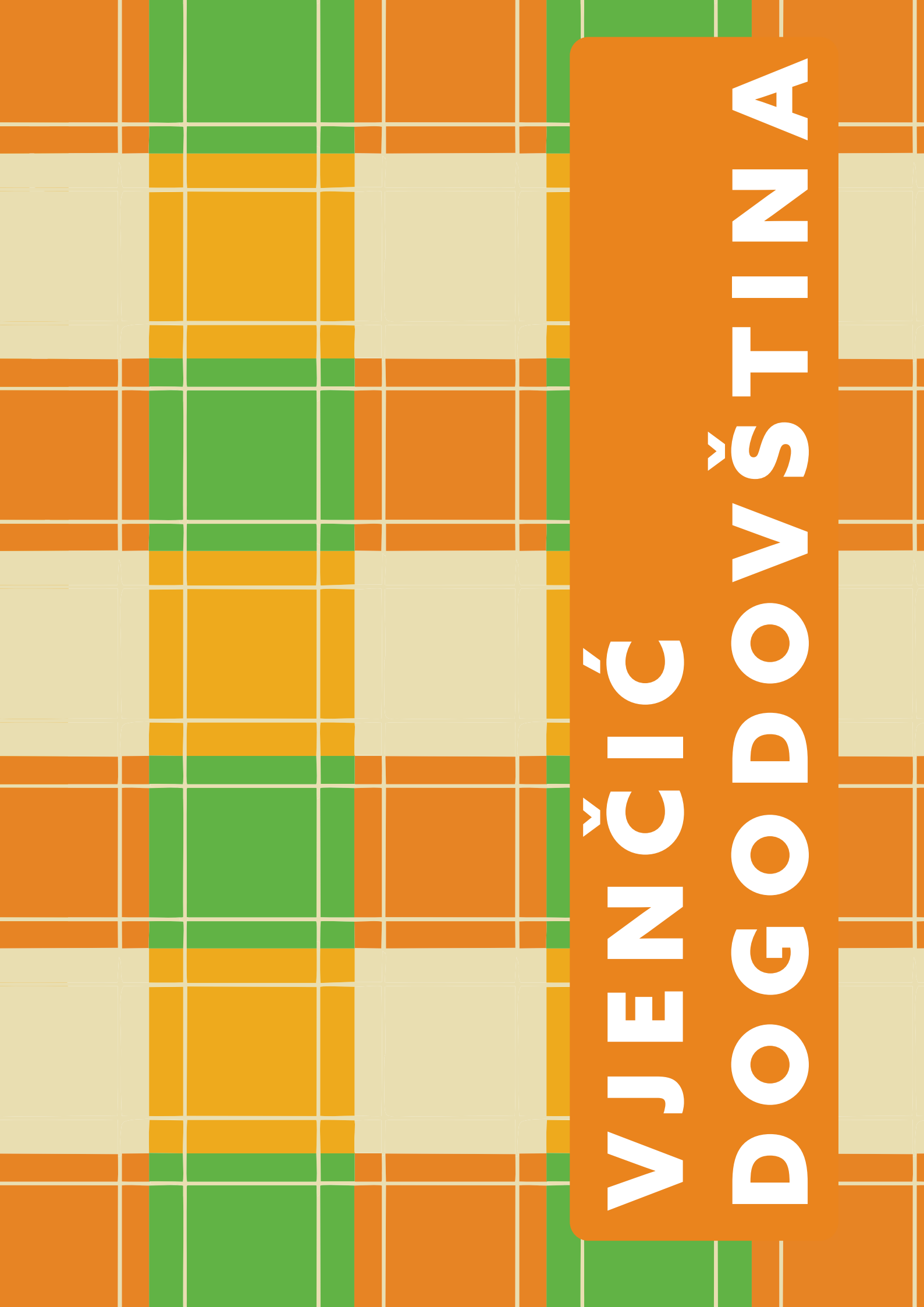
8. a

8. b

8. c

VJENČIČ DOGOPOVŠTINA

Dani kruha

Školski dani kruha u 6. c razredu

Najsladi dan ove školske godine bio je zasigurno 21. listopada. Odлучili smo peći palačinke na satu razrednika kako bismo obilježili Dane kruha. Sakupili smo novac za sve sastojke i slatke namaze, kupili potrebne namirnice i jedva dočekali sat razrednika. Jedna je učenica donijela pekač palačinki pa smo napravili pravi mali štand kao da smo usred splitske rive. Prvo smo zamijesili tijesto (nekako smo se uspjeli dogovoriti tko će što raditi) i nervozno krenuli peći promatrajući hoće li prva palačinka biti jestiva. Uspjeli smo! Palačinke su bile izvrsne! Uživali smo u pravljenju, a naravno i u jedenju. Jedva čekamo sljedeće Dane kruha. Tko zna, možda opet dobijemo neku ukusnu ideju.

MARTA VUJEVIĆ

Priredba povodom Dana kruha i Dana zahvalnosti za plodove zemlje u područnoj školi Sirobuji

U mjesecu listopadu obilježavamo Dane kruha i Dane zahvalnosti za plodove zemlje. Zahvaljujemo na njima i razmišljamo malo više o toj temi.

U 1. d razredu učenici su imali zaduženje izvoditi razne recitacije i pjesme. Ostvarena je korelacija s predmetima glazbene kulture (pjesma Mlin), likovne kulture (crteži kruha i pekarskih proizvoda), izvannastavnih

Pravljenje smjese za palačinke u 6. c

Radosne kuharice

aktivnosti (izrada plakata i pekarskih kapa s učenicima), hrvatskog jezika (recitacije i slikopriče Ema i kruh) i vjeronauka (molitva i zahvalnost za plodove zemlje). Sve se to odvijalo pod mentorstvom njihovih učiteljica Irene Baban, Petre Rađe i vjeroučiteljice sestre Ljerka Havliček.

Učenici su prvi put nastupali te su svojim nastupom hrabro i

veselo otvorili priredbu. Prezentirali su izradu plakata na temu Dana kruha i ukazali na važnosti kruha i plodova zemlje. Zaključili smo da ćemo se truditi biti dobri kao kruh!

**IRENA BABAN I PETRA RAĐA - UČITELJICE I
LJERKA HAVLIČEK -
VJEROUČITELJICA**

Prigodni plakat

Što je predstava bez smijeha

Spremni za nastup

Malo se i sramimo

Učenici 1. d razreda s učiteljicama i vjeroučiteljicom

Likovna grupa, dani kruha

Ivan Ćirko 5.c, Moja zobnica

Dogodovštine u knjižnici

U knjižnici se povodom Mjeseca knjige čitalo naglas!

Najčešće su to, istina, bile kratke i djeci omiljene Zagonetke i dramatizacija još omiljenijeg Čovpsa, ali tu su bile i velike knjige bajki koje su čitali, ni manje ni više nego - prvašići.

Čitanje naglas, 1. b

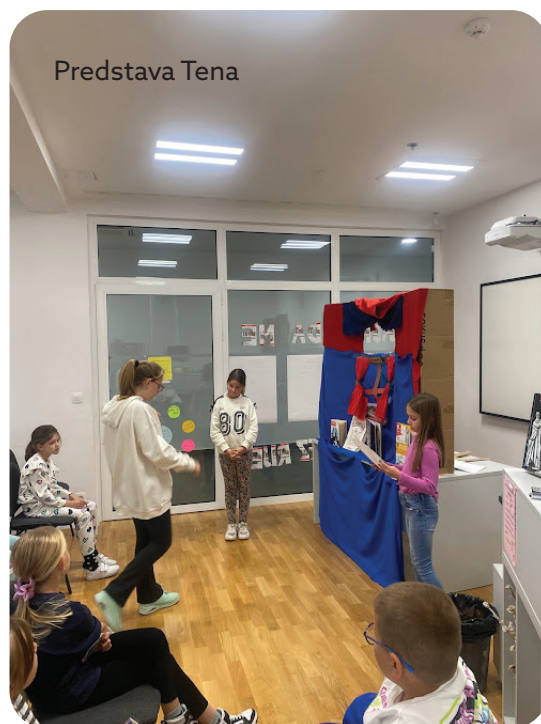
Međunarodni dan školskih knjižnica

Povodom Međunarodnog dana školskih knjižnica učenici prvih razreda posjetili su školsku knjižnicu. Knjižničarka im je pričala o važnosti školskih knjižnica. Učenici su naučili pravila ponašanja u knjižnici, a također i gdje se nalaze knjige za njih. Svi su dobili članske iskaznice. Naučili su kako se ulazi u knjižnicu, kako se bira knjiga, kako se posuđuje

knjiga i kako se vraćaju knjige. Nakon toga, uslijedila je mala predstava. Male knjižničarke su glumile neke od poznatih likova iz knjiga za djecu. Mališani su morali pogoditi o kojoj se knjizi radi.

Sve u svemu, učenici su bili jako zadovoljni u knjižnici. Knjižničarka ih je pohvalila u nadi da će ih često vidati u knjižnici i da će uživati u čitanju.

KRISTIJANO RUBČIĆ 8. C

Projekt Daj šapi glas!

Priča o mačiću FLOKIJU

U školi već desetak godina provodimo projekt „Daj šapi glas” s ciljem osvještavanja zajednice za problem napuštenih ljubimaca. Svjedoci smo svakodnevno tog problema i u našem kvartu. Često se dogodi da učenici pronađu napušteno i bolesno maće i donesu ga u školu u nadi da se taj problem rješava jednim pozivom. Često nije problem ni udomljavanje, nego liječenje, smještaj i ostalo. Na kraju se sve svede na pojedinca.. Naime, onaj koji želi pomoći pronađenoj životinji plaća sve troškove, jer u gradu Splitu jednostavno nema nikakvog rješenja.

Učenici trećih razreda u listopadu su pronašli nezbrinuto bolesno maće u okolini škole. Donijeli su ga u knjižnicu da bi mu dali jesti i piti. Izgledalo je kao da ga je udario automobil jer nije moglo stajati na nogama i stalno je okretalo glavu. Odmah smo uvidjeli da mu mi ne možemo puno pomoći. Knjižničarka je nazvala veterinarsku ambulantu. Rekla je da se radi o mačiću koji je pronađen bolestan i da ga pokušavamo spasiti. Ta naša lijepa i dobra gesta doživjela je velike pohvale, ali je ujedno i naplaćena. Naravno da ne treba čuditi, ljudi rade svoj posao. Nakon

pregleda je utvrđeno da mačić ne može na ulicu jer ima neurološki problem koji se dugo liječi te treba skrb 24 sata. Pošto nitko nije mogao brinuti o mačiću, smjestili smo ga u stacionar, koji smo također platili iz svojih džepova (troje kolega iz škole).

Ovaj mačić je na kraju udomljen jer je imao sreće da su ga spasila dobra djeca iz naše škole koja nisu zatvorila oči i mislila kako će netko drugi riješiti stvar. Ali, koliko mačića nije te sreće? Zar nije vrijeme da se konačno Grad Split odvaži za izgradnju Azila za napuštene životinje.

Po riječima Marine Kovačević, predsjednice Kotara, kotarskim sredstvima lani su sterilizirana odnosno kastrirana četiri slobodno-žive mačke na Šinama, a

ove
godine
će još
četiri. Azil

će biti u programu svih kandidata na lokalnim izborima, ne sumnjamo.

Nadajmo se da će azil biti uskoro u pogonu, ali svakako i da će se i stav stanovnika prema tom problemu mijenjati, a upravo to pokušavamo u školi. U taj projekt je uključeno dosta škola. Povremeno organiziramo prikupljanje potrepština za udruge i volonteri održavaju predavanje za učenike. Zasad nije nekih velikih razmjera, ali grabimo malim koracima naprijed.

Bez obzira na sve prepreke, učenici naše škole su ipak uvijek spremni pomoći.

MARIJA LONČAR,
KNJIŽNIČARKA

Vukovar, 1. d

Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata

Vukovar

Srušen, hrabar

Plače, trpi, pobjeđuje

Patnja, tuga, ljubav, ponos

Sloboda

JOSIP BAŠKOVIĆ 4. A

Vukovar

Ponosan, dostojanstven

Ne odustaje, prkosi, stoji

Volim i poštujem njegovu žrtvu.

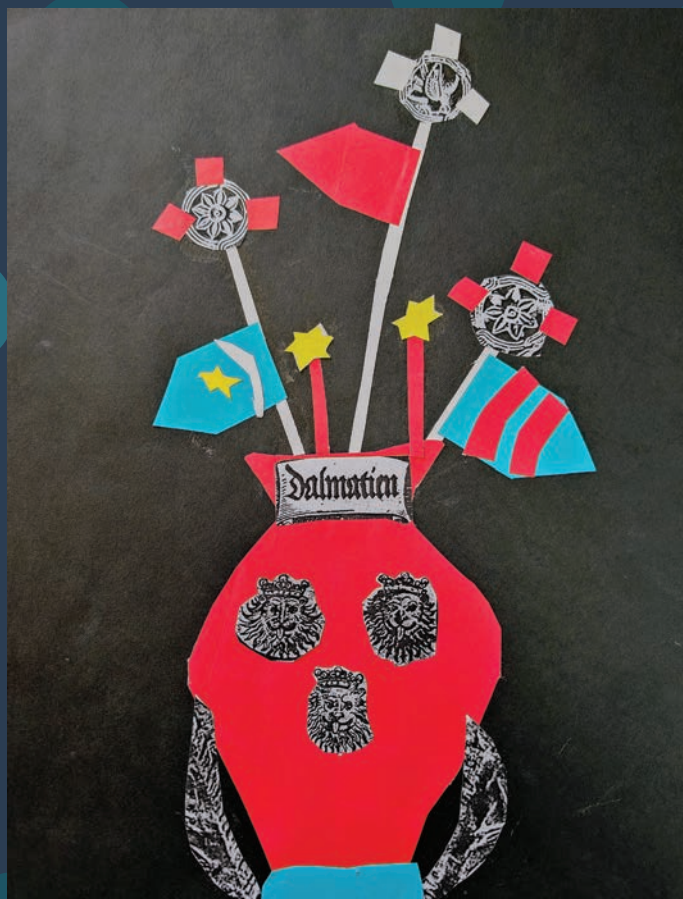
Junak

NENO MARIN 4. A

Likovna grupa, Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata

Tonina Šerka 7.b, Spomenik palim braniteljima

STEM mobilni laboratorij

STEM mobilni laboratorij predstavlja inovativan pristup znanosti, edukaciji i promociji STEM područja na terenu, a u sklopu projekta “STEM mobilni laboratorij u Splitu” došao je u pet splitskih škola: OŠ Kamen - Šine, OŠ Visoka, OŠ Lokve - Gripe, OŠ Blatine - Škrape i OŠ Skalice!

Jedan od glavnih ciljeva STEM mobilnog laboratorija je popularizacija znanosti, poticanje na odabir karijera iz STEM područja te usvajanja pozitivnih stavova prema STEM području. Učenici su imali priliku usvojiti nova znanja i vještine iz STEM područja kroz interaktivne radionice i vlastito, praktično iskustvo upoznavanja i rukovanja raznom STEM opremom. Ovaj program, među ostalim, uključivao je praktičan rad učenika s povećalima, mikroskopom, durbinom, stetoskopom, setovima za istraživanje vode, podvodnim dronom, desecima interaktivnih mjernih instrumenta, raznim edukacijskim robotima i slično.

U programu je sudjelovalo oko 210 učenika naše škole od 2. do 6. razreda tijekom 5 školskih sati.

MARINA PERICA, PROF.

Prevozim opremu...

Što li se tamo krije...

Večer matematike

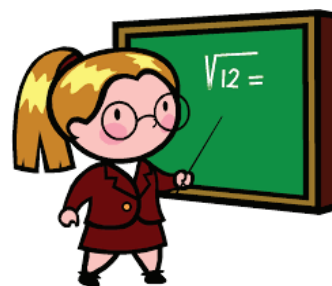
Večer matematike - prosinac 2024.

Cijela naša škola već je dugi niz godina uključena u Večeri matematike koje se provode u organizaciji Hrvatskog matematičkog društva. Učenici razredne i predmetne nastave uspješno rješavaju matematičke probleme u obliku mozgalica te zabavnih

matematičkih zadataka i kvizova.

Ove se godine u našoj školi održavala od 2. prosinca do 6. prosinca 2024. godine. Hvala svima na sudjelovanju!

AKTIV MATEMATIKE

MATEMATIKA

Večer matematike u gradu Splitu!

Nakon niza aktivnosti u našoj školi, dobivene smo radove pokazali u gradu Splitu u okviru Večeri matematike koja se održavala u Etnografskom muzeju. Večeri matematike u gradu je prisustvovala grupa učenika koji su se posebno istaknuli u radu i pripremi za Večeri matematike u našoj školi. Nastavnica nas je odabrala, dala upute i krenuli smo. Posjetom smo bili oduševljeni. Okupili smo se u predivnom ambijentu, okruženi tradicijom i kulturom, a te je večeri sve bilo u znaku matematike. Program je bio ispunjen raznim radionicama, plakatima, igrama, zanimljivim izložbama i predavanjima. Posvuda smo mogli smo uočiti kreativne načine na koje matematika može biti povezana s umjetnošću i svakodnevnim

životom. Među svim aktivnostima i predavačima, po nama je, a i po pljesku publike, naša nastavnica Filka „izdominirala"! Kroz svoju prezentaciju pokazala je učeničke radove koje je s nama stvarala i detaljno objašnjavala njihovo značenje. Uočili smo da su mnogi predavači i slušatelji fotografirali naše radove i vjerojatno dobili ideje za stvaranje. Svaki je rad bio poseban, a naša je Filka s puno strasti i energije sve to prenijela na nas dok smo radili, ali i dok je prezentirala urađeno. Bilo je očito koliko truda i ljubavi ulaže u svoj rad. Kroz svaki naš prikazani rad vidljiv je Božić koji slavi i matematika

na svoj način. Nakon njezinog izlaganja bili smo jako ponosni i potrčali smo ju zagrliti, ali i ona nas, baš nekako majčinski! Obilazili smo radionice, plakate, igre i sve nam je to pokazalo koliko je matematika prisutna u našem svakodnevnom životu. Osim što je bilo poučno i zabavno, shvatili smo koliko je matematika zanimljiva i koliko se može zavoljeti. Radujemo se novim aktivnostima i jedva čekamo novi Božić da ponovo pokažemo kako ga matematika slavi!

LARA PERIĆ 8. A

Jaslice u razredu – 2022.

Geometrijski likovi i tijela (kvadar i kocka), mjerne jedinice

Ishodi: preračunava mjerne jedinice i primjenjuje ih pri rješavanju problema, crta kvadrat, pravokutnik, trokut i krug, računa opseg i površinu pravokutnika, kvadrata i trokuta, matematičkim jezikom opisuje elemente kocke i kvadra, izrađuje model i mrežu kocke i kvadra, opisuje oplošje kocke i kvadrata te ga povezuje s mrežom, računa postotak, osmišljava zadatke na temu

Sveti Nikola u našoj školi

Svake godine 6. prosinca u našoj školi vlada posebno raspoloženje. Naime, tog dana slavimo rođendan svetog Nikole, zaštitnika djece i pomoraca. Svoj rođendan sveti Nikola nije proslavio sam. Društvo mu je pravio Krampus i dva divna anđela. Uvijek veseo i nasmiješeno, sveti Nikola razveselio je naše učenike svojom jednostavnošću i dobrotom. Anđeli su im podijelili bombone, a Krampus je gledao ima li u razredu kandidata za šibe. Naši gosti kao da su najavili početak blagdanskog ozračja koje će uskoro zavladata školom.

Sveti Nikola, anđelice i Krampus

Medni dan

9. prosinca 2024., povodom dana Sv. Ambrozija zaštitnika pčela i pčelara, tradicionalno se, već 7. godinu zaredom u osnovnim školama održava Program Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka. Tako su naši prvaši, zajedno sa svojim učiteljicama i našom nastavnicom prirode, Irenom Kodžoman, obilježili Školski medni dan.

Najprije ih je nastavnica Irena upoznala s košnicom i odijelom pčelara te čemu ono služi, a kasnije su uživali u slatkim zalagajčiću. Ovo je najbolji način da naše najmlađe educiramo o potrebi konzumacije zdravih proizvoda i važnosti suživota s prirodom te koliko su pčele važne u prirodi. Djeca su zadovoljno otišla kući s novim znanjima, s prigodnim poklončićima, ali i punog trbuščića.

Učenici 1. a i 1. b razreda

1. a

1. b

Predavanje nastavnice Irene

Božić

Uspjeh božićne humanitarne izložbe učenika OŠ Kamen-Šine

Božićni duh zajedništva i darivanja ponovno je ispunio našu školu gdje su učenici sa svojim učiteljicama organizirali humanitarnu izložbu i prodaju božićnih rukotvorina. Ovaj događaj, održan 30. studenog 2024. tijekom božićnog sajma u župi sv. Mihovila, te 18. prosinca 2024. za vrijeme božićne priredbe, oduševio je posjetitelje svojom toplinom i kreativnošću.

Učenici, uz pomoć svojih učiteljica, s velikim su trudom tijekom nastave i izvannastavnih aktivnosti izrađivali božićne ukrase i prigodne poklone. Svaka rukotvorina nosila je posebnu priču, a posjetitelji su rado prepoznali trud i ljubav uložene u svaki detalj.

Prodaja na sajmu bila je iznimno uspješna, a ukupno je prikupljeno 819 eura. Sav prihod od ove akcije namijenjen je obiteljima učenika naše škole koje su u potrebi čime se dodatno naglašava plemenita svrha ovog događaja. Ova inicijativa nije samo bila prilika za kreativno izražavanje učenika, već i konkretan način da se pomogne onima kojima je pomoć najpotrebnija.

Ova božićna akcija pokazala

je kako zajedništvo i solidarnost mogu donijeti svjetlo i radost onima koji prolaze kroz teška vremena.

IVANA GRABIĆ, PROF.

Bogatstvo rukotvorina

Likovna grupa, božićna jelka, instalacija

Radosni prodavači

Božićna priredba u PRO Sirobuja

Božićna priredba u školi na Sirobuji odvijala se u dva termina – 19. (treći i prvi razredi) i 20. 12. (drugi i četvrti razredi). Uz pregršt pjesme, plesa i glume ispratila su djeca još jedno polugodište.

Božićna priredba u 1. i 3. razredima

U sklopu Izvannastavnih aktivnosti s učenicima je uvježbana i pripremljena božićna priredba. Učenici su uvježbavali prigodne recitacije, igrokaze, popratnu koreografiju i božićne prigodne pjesme. Planirani datum ostvarivanja je 19. 12. 2024. Za učenike su šivani kostimi, osmišljen prigodni i voditeljski program. Na taj način, učenici razvijaju smisao za razgovor, priču, uvježbavaju samostalne nastupe i motorički se razvijaju za osmišljenu koreografiju. Priredba je održana

predviđenog dana na radost svih prisutnih.

Irena Baban i Petra Rađa, Anđelka Terze, Dolores Šimić te vjeroučiteljica, časna sestra Ljerka Horvatiček

Bijeli kao pahulje 1. d

3. e

Božićna priredba u velikoj školi

I ovog prosinca 2024. godine naša djeca i njihovi učitelji nisu razočarali. Bio je to pravi božićni spektakl – izmjenjivale su se plesne točke, pjesma i glumačke točke naše djece, a na kraju su zapjevali i učitelji te oduševili sve prisutne, posebice djecu, a možda i njihove roditelje koji u sve većem broju dolaze na ovu priredbu. Svi koji su nastupali bili su na zavidnoj razini. Bio je to iznimna večer, večer puna blagdansnog veselja i smijeha.

Božićna scenografija,
likovna grupa

Božićna tombola

Ove školske godine, 20. prosinca, po prvi put se održala humanitarna božićna tombola u našoj školskoj dvorani. Tombola je bila održana u dva termina – jedan za učenike razredne, a drugi za učenike predmetne nastave.

Listiće je bilo moguće kupiti u razrednika, a odigrali smo dva kruga tombole. Nagrade za osvojenu cinkvinu bile su kreativne. Naime, naši su nastavnici darovali određene ustupke pa su tako učenici osvajali opravdanja od usmenih ispitivanja, domaćih zadaća, ali i zavrijedili dodatne postotke na pisanim provjerama znanja. Nagrade za tombolu su itekako vrijedne spomena. Najsretniji učenici ponijeli su sa sobom vrijedne nagrade koje su donirale lokalne trgovine, restorani, knjižare i trgovački centri, uključujući i City Centar One.

Sav prihod koji smo prikupili raspodijeljen je potrebitim obiteljima naše škole. Bilo je to pravo malo božićno čudo i zato se nadamo da ćemo iduće godine ponovo uživati u ovom posebnom događaju. Hvala svima koji su sudjelovali i donirali – zajedno smo učinili mnogo!

Veselimo se ponovnom susretu iduće godine!

PSIHOLOGINJA MARIJA PAVLIĆ

Intervju s Lanom Roje

Lana Roje Miličević diplomirana je pravnica. Ima dugogodišnje novinarsko iskustvo – novine, radio, televizija, web te pravno iskustvo u zaštiti prava djece u elektroničkim medijima. Povremeni je predavač u dječjim vrtićima na temu medijske pismenosti.

1. Bavite li se još nekim poslom osim pisanjem knjiga?

Da, inače sam po struci pravnica, bavim se pravom. Pisanje knjiga mi je samo hobi.

2. Rekli ste da se bavite novinarstvom, koliko godina iskustva imate?

U novinarstvu imam preko 10 godina iskustva.

3. Gdje ste sve držali predavanja i zašto?

Što se tiče ove teme, predavala sam do sada u sigurno 40 škola u Splitu i okolici, tako i u Zagrebu i okolici. Svi znamo koliki utjecaj imaju elektronski uređaj i koliko nam vremena zapravo oduzimaju pa je to važno djeci i mladima osvijestiti.

4. Kako ste došli na ideju pisanja knjiga?

Upravo tako što smatram da

internet može biti jako koristan, a s druge strane i štetan.

5. Mislite li da ima koristi to što radite?

Mislim da ima, nadam se da će u budućnosti imati još više. Važno je imati više razgovora u medijima o iskustvima drugih ljudi.

6. Mislite li da internet ima više dobrih ili loših strana?

To je nemoguće procijeniti, sve ovisi o nama.

7. Koliko ste knjiga napisali i koje su to?

Do sada sam napisala 3 knjige: Lina i jež, Ribe na drveću i Priče gospodina Interneta.

8. Kome je namijenjena knjiga Priče gospodina Interneta?

Namijenjena je djeci osnovnoškolskog uzrasta, mogu je čitati i djeca starijeg uzrasta.

9. Jeste li kao mali voljeli čitati knjige?

Jesam, voljela sam čitati knjige. Možda više stripove.

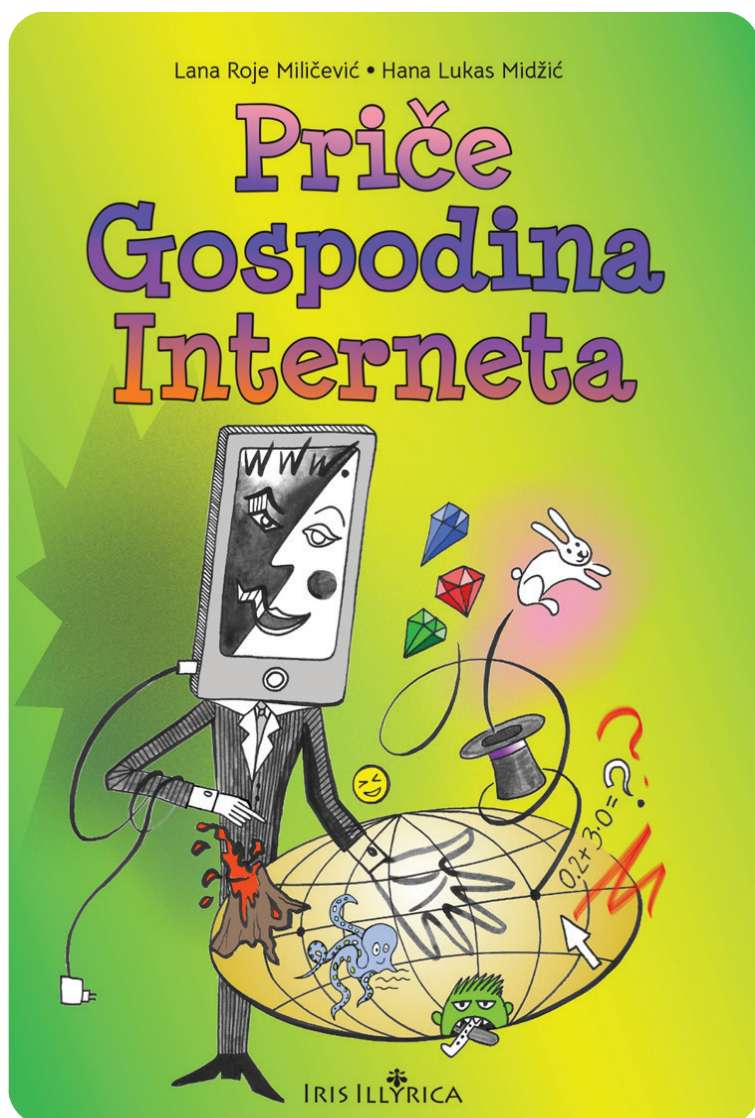
10. Gdje se vidite u budućnosti?

Vidim se da se bavim ovom temom, možda za druge dobne skupine.

NOVINARKE: NINA SESAR I SARA PRKIĆ 7. A

„Priče gospodina Interneta“ zbirka je priča koja na zabavan i duhovit podučava

djecu o pametnom upotrebljavanju internetskih blagodati te upozorava na opasnosti koje vrebaju one koji neoprezno ulaze u virtualni svijet. Kroz desetak priča koje na djeci razumljiv način prikazuju različite situacije na koje treba pripaziti dok se koristimo internetom, autorica dijeli važne životne lekcije o neizbježnom alatu današnjice. Još jedna korisna stvar jest i Kutak za roditelje koji se nalazi na kraju svake priče kako bi roditelji s djecom porazgovarali i na pravi ih način usmjerili ovisno o temi.

Razgovor s Juricom Galićem Jukom

U ožujku smo u našoj školi ugostili reportažnog fotografa, putopisca i svjetskog putnika Juricu Galića, autora trenutno najnagrađivanije fotografije na svijetu - **Back to the past**. Učenicima sedmih razreda održao je zanimljivo predavanje. Koristeći svoje fotografije i videozapise, pričao nam je o različitim krajevima svijeta, ljudima i njihovim običajima. Imali smo priliku vidjeti zadivljujuće i

dotad nama nepoznate prizore iz života ljudi iz, nama, dalekih krajeva svijeta. Predavaču smo mogli slobodno postavljati pitanja o onome što nas je zanimalo. Većina učenika je uistinu bila zainteresirana za predavanje i puno bi njih voljelo da je predavanje moglo trajati dulje. Kako god, novinarke i učenici 7. a imali su priliku postaviti nekoliko pitanja gospodinu Jurici prije samog predavanja. Pitanja je bilo previše za malo vremena koje su imali. Jurica ima zanimljiv život i nažalost nisu stigli pitati sve što ih zanima. Za sve one

Danakiliska depresija, Etiopija

koji nisu prisustvovali predavanju, a koje zanima nešto o našem fotografu, ovo je mjesto na kojem mogu pročitati razgovor s gospodinom Galićem.

Još jednom veliko hvala što se gospodin Jurica odazvao pozivu i što je rado s nama podijelio svoja iskustva, svoje fotografije i u konačnici svoje vrijeme!

1. Možete li nam se ukratko predstaviti?

Zovem se Jurica, rođen sam u Splitu i imam 48 godina. Profesionalni sam fotograf, svjetski putnik, putopisac. Stalni sam suradnik časopisa Meridijani, svoje uratke objavljujem na internetskim društvenim mrežama i kanalima te surađujem i s raznim časopisima.

2. Kad ste bili dijete, što ste mislili da ćete postati kad odrastete?

Maštao sam da ću biti neki istraživač, kao Indiana Jones...

3. Kakvo ste djetinjstvo i odrastanje imali?

Odrastao sam u prosječnoj radničkoj obitelji i nas 6 živjelo je u 49 kvadrata. Roditelji nisu bili imućni pa u to vrijeme nisam mogao ni pomišljati o nekom daljem putovanju od Splita. Bilo je teško to vrijeme, roditelji su spajali kraj s krajem. Počeo sam Osnovnu školu Bratstvo i jedinstvo, današnju OŠ Bol i nisam bio osobito dobar učenik. Da su neki od mojih učitelja danas živi, ne bi mogli vjerovati, opet bi umrli, da vide mene danas na predavačkoj katedri.

Održao sam mnogo predavanja o svojim putovanjima i fotografijama – na fakultetima, u knjižnicama, gostovao na televiziji i radiju i govorio pred velikim brojem ljudi. Nisam nikad u djetinjstvu mogao zamisliti da bi se ovo moglo ostvariti.

4. Biste li nešto iz tog razdoblja promijenili?

Prije sam mislio da bih, da mogu vratiti vrijeme, više ulagao u učenje i da bih završio fakultet, ali danas mislim da ne bih. Mislim da bi bilo dovoljno završiti srednju školu i specijalizirati se i doškolovati za ono što radim. Danas je teško predvidjeti što bi bilo dobro raditi jer su zanimanja u budućnosti nepredvidljiva i treba misliti da je važno raditi ono čime te neće moći zamijeniti umjetna inteligencija.

No, svakako, škola je uvijek važna, poštuju školu i profesore!

5. Što biste sebi kao ondašnjem trinaestogodišnjaku poručili?

Planinska crkva Abuna Yemata Guh u Etiopiji

Pa da se krenem na vrijeme baviti ovim čime se sada bavim. Važno je rano razvijati sebe, slijediti svoje snove. Da sam ranije počeo pisati, danas bih možda bio urednik nekog vrhunskog časopisa.

6. Kako ste se odlučili baviti ovim? Je li Vam ovo jedini posao?

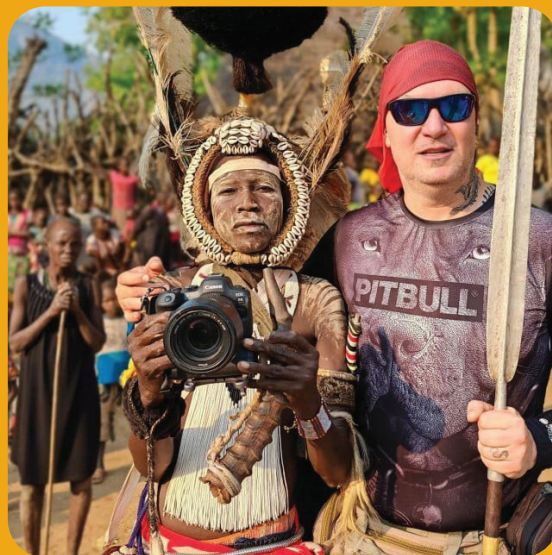
Nisam se odlučio baviti ovim. Ja se ne bavim ovim poslom, ovo mi je smisao života. Ovo nije posao, ovo jako volim i evo, ovdje sada u školi volontiram, dakle nemam financijsku dobit, vođen sam samo svojim nagonima i željom. No, imam jedan foto-video obrt i radim

neke poslove od kuće jer se, nažalost, od putopisa ne može živjeti.

7. Koji dio posla najviše volite: fotografiju, snimanja, putovanja, pisanje?

Volim taj trokut

- putovanje, pisanje, snimanje. Snimanje može biti foto ili video. Sam organiziram svoja putovanja, rješavam sam logistiku, sponzore, tražim vodiče, sam fotografiram, pokrećem dron, hvatam zvuk. Kući montiram video, obrađujem fotografije, pišem tekstove, pripremam predavanja...

Najnagrađivanija fotografija *Back to the past*, kamp naroda Mundari, Južni Sudan

8. Koje biste mjesto na kojem ste bili mogli izdvojiti kao:

a) najljepše i najzanimljivije

Indokina mi je jako lijepa, jeftina, sigurna. Srednja Amerika je odlična, bio sam nedavno u Gvatemali, ali zna biti jako opasna, primjerice Salvador. Najviše mi je „dao“ Čile i Etiopija, ako ćemo gledati sveukupno što sam dobio od jedne zemlje. Etiopija ima strašno mnogo detalja koji su zanimljivi – od plemena, religije, planina do nekih građevina, rijeka, ma svega na jednome mjestu. Čile je čudo samo po sebi – na sjeveru pustinja Atakama, s istočne strane Ande, s južne Ocean, ima Uskršnje otoke, na jugu ledenjake. Sve to u jednoj zemlji koja je „miks“ Europe - što se tiče sigurnosti i Južne Amerike - što se tiče egzotike.

b) najopasnije

U Sjevernom Sudanu je bilo opasno kada sam snimao reportažu o piramidama. Bio sam uhićen jer su mislili da sam špijun budući da sam bio

jedini stranac 2022., malo prije građanskog rata. Tamo dnevno gine 100 do 200 ljudi, ali to nećete nikada vidjeti na televiziji. Očito životi ljudi u Africi nisu dovoljno bitni jer se o tome uopće ne piše.

c) kao neočekivano iznenađenje

U Sjevernom Sudanu kada su me zavezali žicom i odveli u pritvor. No, nisam dugo tu bio, nekih šest sati jer sam imao svoju „sigurnu“ osobu koja me je izvukla – to je bio čovjek koji ima svoju tvrtku i novac i koji je garantirao za mene, pokazao im moje društvene mreže i dokazao da pišem i snimam priču o njihovoj zemlji, da ne snimam njihovu vojsku radi špijunaže.

9. U koju biste se zemlju vratili, a u koju ne biste?

Ne postoji zemlja u koju se ne bih vratio, iako izbjegavam Europu u posljednje vrijeme zato što je u zadnjih desetak godina postala presterilna. Europu poštujem, u Londonu sam bio triput, u Parizu dvaput, u Briselu

isto, ali ti trgovački centri... sve mi se čini isto, kao da su ta mjesta izgubila svoju dušu... Možda se ne bih u Europu vraćao neko vrijeme, što ne znači da je ne cijenim.

10. Jeste li ikada bili u Černobilu?

Jesam, 2017. Nema velike radijacije vani, osim u podrumima, odijela vatrogasaca koji su tu radili tj. njihove metalne kopče mogu biti radioaktivne. Imali smo uređaje koji mjere radijaciju i pokazalo se da je veća radijacija kada se vozite avionom nego u Černobilu u ovome trenutku. Samo, naravno, ne smijete se zavlačiti u te njihove podrumne.

11. A jeste vidjeli tu slonovo stopalo?

Nisam vidio slonovo stopalo (vidljivi dio rastopljenog radioaktivnog goriva koje se razlilo nakon nesreće u reaktoru Černobil) jer se nalazi na dnu reaktora i smatra se da je to najradioaktivnije mjesto na našoj planeti, veličine, recimo, pola učionice i kada bi čovjek napravio jedan krug oko toga, ne dirao, nego samo napravio krug, raspao bi se za mjesec dana od posljedica radijacije.

12. Jeste li ikada bili u Australiji? A u Pakistanu?

Nisam bio ni u jednoj ni u drugoj zemlji, ali jednoga dana želim ići.

13. A na Antarktici?

Nisam, nisam. Uvijek putujem najviše zbog ljudi i njihove povijesti, a ako se u tu priču uklopi priroda, dobro se uklopi. Od svega na svijetu najviše me zanimaju ljudi i njihovi životi. Ne privlači me snimanje samo životinja i isključivo prirode, a između ostalog, putovanja na Antarktiku su iznimno skupa.

14. Za koju zemlju smatrate da ima najbolju povijest?

Volim grčku povijest, ali još više volim Maje, Asteke, drevne civilizacije Južne i Srednje Amerike.

15. Koje prirodne ljepote najviše volite fotografirati?

Recimo Afarsku depresiju u Etiopiji, pustinju Atacamu u Čileu, vodopade.. Planina Rainbow Mountain – Dugina planina u Peruu – puna je boja i jedno od najljepših mjesta, ali ono što najviše fotografiram su zapravo ljudi,

portreti – ljudi su mi najbitniji.

16. Imate li neku svoju fotografiju za koju biste rekli da Vam je najdraža?

Uvijek težim savršenstvu i mislim da ovo nije moja najbolja fotografija, ali u ovom trenutku imam tu fotografiju koja je osvojila dosad 24 svjetske nagrade, proglašena je jednom od najnagrađivanijih dokumentarističkih fotografija na svijetu, donijela mi je i novčane nagrade, desetak zлата, i nagradu koju ću tek dobiti u svibnju - najveću nagradu - Tošo Dabac. To je najveće priznanje u Hrvatskoj za fotografiju, neostvareni san mnogih akademika, a kako ne mene - dečka s ulice. Fotografija se zove *Back to the past*.

17. Koliko Vam znače nagrade?

Kao neka vrsta satisfakcije znače, ali ne mislim da su mi kao fotografu iznimno važne. Osjetio sam za ovu nagrađivanu fotografiju da je dobra, iako već imam stotinjak nagrađivanih fotografija. Smatram da postoje i bolji fotografi od mene koji nikada nisu poslali svoju fotografiju na natječaj.

Volim nagradu, ali nije najbitnija. Dobro je i zaraditi štogod, imati punu vitrinu zlatnih medalja, ali nije to bit ovoga što radim.

18. Koliko godišnje puta putujete i koliko ste godišnje na putovanjima?

Nisam puno, mada se čini da jesam. Zapravo se dugo pripremam za putovanja. U srpnju idem 25 dana na Sumatru, Javu, Sulawesi. Prošle sam godine bio

na tri putovanja – Sudan, u potrazi za lovcima na glave sjeveroistočne Indije i u Guatemali – sve zajedno sam možda bio na putu mjesec dana, mjesec i nešto. Nekoliko mjeseci prije samog putovanja krenem se pripremati, tražim ljude, lokacije, sugovornike, *fiksere* (*fikser* je novinarski izraz za lokalnog suradnika koji rješava sve probleme koji mogu nastati u konfliktnim situacijama).

19. Vidjeli ste toliko krajolika, ljudi, situacija... Što je, zapravo, zajedničko svim ljudima?

Zajedničko je da svugdje postoje dobri i loši ljudi.

20. Koji Vam je narod ostao najupečatljiviji?

Od svih naroda najbolje su me primili ljudi u Iranu, u Hercegovini i u Sudanu. Na ovim mjestima ljudi su iznimno gostoljubivi.

21. U kojim su dijelovima svijeta ljudi najveseliji, a u kojima najozbiljniji?

Zanimljivo, najveseliji su ljudi u onim zemljama u kojima ima najmanje novca, a najtužniji na zapadu gdje imaju sve!

22. Da ne živite ovdje, gdje biste mogli živjeti?

Ja stvarno najviše volim mjesto gdje mi živimo, i nigdje drugdje ne bih volio živjeti osim ovdje – možda eventualno negdje na potezu od Šibenika pa do Konavala.

23. Gdje niste još uvijek bili, a željeli biste?

Dug je popis, ali prvo što mi pada na pamet je da bih volio vidjeti Papuu Novu Gvineju, Benin, Togo, Nigeriju, Niger, Čad, Belize, Salvador, Mongoliju, neke zanimljive festivale...

24. Iz današnje perspektive, što je, zapravo, uspjeh?

Uspjeh je biti sretan s onime što misliš da ti donosi zadovoljstvo. Netko ima milijarde, pa nije sretan, a netko posadi jabuku, pa je sretan. Za mene je sreća živjeti svoje dječjačke snove koje i živim jer sam sanjao cijeli život da ću putovati. Za mene je sreća, osim, naravno, zdravlja i obitelji, raditi ono što voliš.

Blic pitanja

omiljena životinja: pas

najdraže jelo: Najbolja je naša *spiza*, talijanska, turska, dobra mi je azijska – njihov *street food*, meksička isto. Indijska mi nije baš ukusna jer je prepuna začina.

ono bez čega ne idem na put: Ne idem bez lijekova za probavne smetnje.

najčudnije jelo koje sam jeo: Jeo sam i devu i zamorca i kukce i ne znam što nisam, ali vjeran sam našoj dalmatinskoj kuhinji. Najodvratnije za iti pomirisati bili su mi u Vijetnamu embriji pačića ili pilića koje oni jedu.

najegzotičniji jezik koji

sam čuo: Vijetnamski i tajlandski, iako brojni afrički narodi i etničke skupine govore još egzotičnijim jezicima.

najdraži film: Volim povijesne filmove – Carstvo nebesko i Gladijatora.

najdraži pjevač ili grupa: Oliver i Balašević, od grupa Guns N' Roses, AC/DC, i naše rok grupe osamdesetih.

da dobijem 100 000 eura, potrošio bih to na: Ne bih ih potrošio, nego na neki način oplodio da mogu pomoći dragim ljudima oko sebe, posebice svojoj djeci. Uložio bih u nešto pa da mogu i trošiti na ono što volim, primjerice putovanja. Sigurno bih

nekoga učinio sretnim, nekome bih donirao.

najveća vrijednost u životu je:

To su nematerijalne vrijednosti – sloboda, zdravlje i vrijeme.

najviše želim za: propuštenim vremenom, što nisam još više proputovao, što nisam još više knjiga pročitao, još više škole završio... No, srećom, godine

donose mudrost pa i onaj proživljeni život kakav nisi priželjkivao, može ti postati škola.

INTERVJUIRALI UČENICI 7. A RAZREDA I RAZREDNICA KRISTINA

Prvaši pozorno slušaju

U tijeku je vježba

Vidi i klikni - HAK

U našoj je školi 8. travnja održana **prometno-edukativna radionica** za učenike 1. a, 1. b i 1. c razreda pod nazivom „**Vidi i klikni**“ u suradnji s HAK-om, a čiji je cilj djecu educirati o prometnoj sigurnosti i pravilima. Djeca su se izmjenjivala u ulogama pješaka i putnika u vozilu, vježbala uz didaktička pomagala – zebru, napuhani parkirani automobili, električni automobil, semafor za pješake i sve to uz nezaboravnog lutka Hakija, maskotu Hrvatskog autokluba.

Tijekom radionice djeca su svladavala elemente sigurnijeg prelaska ceste preko zebre sa i bez semafora za pješake, prelazak

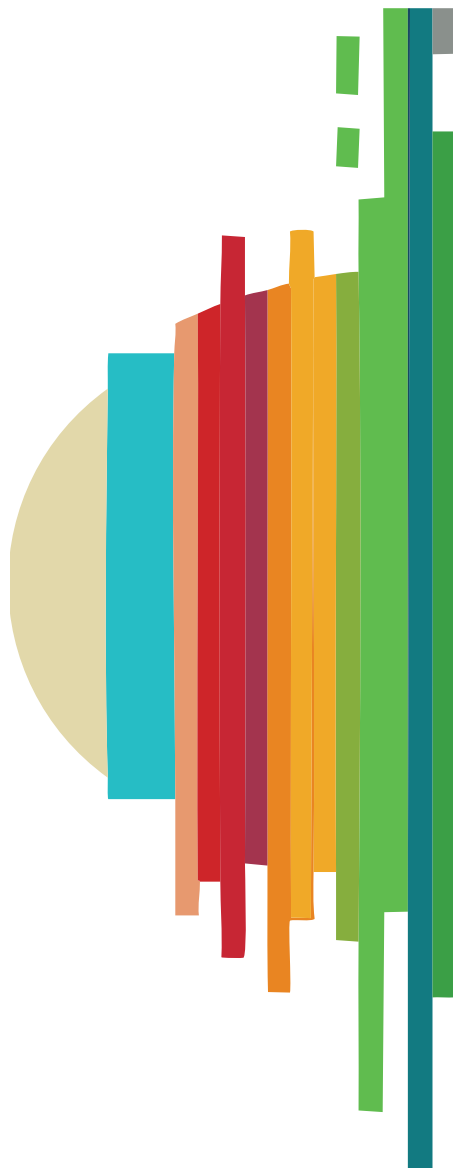
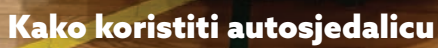
preko neobilježenog pješačkog prijelaza, prelazak ceste između dvaju parkiranih automobila te pravilno ponašanje kao suputnika u automobilu, odnosno korištenja autosjedalice i sigurnosnog pojasa.

Naša djeca su usvojila i ponovila naučena pravila, a za poklon su dobila prigodne bojanke, magnete i društvenu igru.

Kako je to izgledalo, pogledajte na fotografijama.

MARIJA ŠABIĆ, UČITELJICA

Uskrs - golubica
mira, 8. razredi

Uskrs - rad
Likovne grupe

TEMA BROJA: BOJE

Tema broja: **BOJE**

Zamislite svijet bez boja! Ne, nemojte, bio bi siromašan i dosadan. Hajdemo saznati malo o njima!

Boja je osobina stvari koju percipiramo kada je tijelo izloženo prirodnom ili umjetnom svjetlu.

Sve oko nas je sastavljeno od vrlo sitnih kristala različitih oblika i veličina. Ti kristali funkcioniraju poput staklene prizme te propuštaju, lome i odbijaju zrake svjetlosti. Pri tome se javljaju raznolike boje jer predmeti neke boje upijaju, a druge odbijaju. Mi primjećujemo samo reflektirane boje. Dakle, ako neki predmet vidimo kao crveni to znači da je upio sve boje spektra, osim crvene koju je odbio. Predmet crne boje upio je sve boje, a tijelo bijele boje je odbilo sve boje. Sivi predmeti u jednakoj mjeri reflektiraju sve boje, ali ih i djelomično apsorbiraju.

Sunčeva svjetlost je bijela svjetlost sastavljena od kontinuiranog niza svih boja vidljivog spektra. Zato bijelu zovemo

neboja ili akromatska boja.

Spektar (lat. spectrum – pojava) je otkrio Isaak Newton 1676. g. razlomivši bijelu svjetlost u trostranoj prizmi. U njoj je otkrio sve postojeće boje koje je potom razgraničio u sedam boja po uzoru na glazbenu ljestvicu: crvena, narančasta, žuta, zelena, cijan (svijetloplava), indigo (tamnoplava) i ljubičasta.

Ljudsko oko primjećuje valne dužine od 400nm (ljubičasta) do 700nm (crvena). Prije ljubičaste je nama nevidljiva ultraljubičasta, a poslije crvene nalazi se nama nevidljiva infracrvena. Zanimljivo je da postoji i boja koju vidimo, a ne nalazi se u spektru, to je magenta (purpur) koja nastaje preklapanjem valova.

Stoga, predmeti koji nas okružuju zapravo nemaju boju već ih moramo osvijetliti kako bismo ih obojili.

TRADICIONALNA PODJELA BOJA

Tradicionalna podjela boja je na primarne i sekundarne.

Tri primarne boje su: **crvena**, žuta i **plava**. Nazivaju se primarnima jer se ne mogu dobiti miješanjem drugih boja.

Tri sekundarne boje dobivaju se miješanjem osnovnih boja: crvena + žuta = **narančasta**, plava + žuta = **zelena** i plava + crvena = **ljubičasta**.

Postoje i tercijarne boje koje se dobivaju

	Primarne, osnovne boje ili boje prvog reda su žuta, crvena i plava.
PRIMARNE BOJE	
	Sekundarne boje su narančasta, ljubičasta i zelena. Nastaju miješanjem primarnih boja (crvena i žuta=narančasta, plava i žuta=zelena, plava i crvena=ljubičasta)
SEKUNDARNE BOJE	
	Tercijarne boje su žutonarančasta, crvenonarančasta, plavoljubičasta, crvenoljubičasta, plavozelena i žutozelena. Nastaju miješanjem sekundarnih boja.
TERCIJARNE BOJE	

miješanjem primarnih i sekundarnih (npr. plavozelena, žutozelena i dr.).

Postoji podjela boja na **tople** (crvena, žuta, narančasta) i **hladne** (plava, ljubičasta, zelena). Tako su podijeljene zato što se u prirodi mogu zamijetiti uz određena toplinska stanja (crveno – vatra, plavo – more). U neutralne boje spadaju smeđa, boja kave i sl..

Postoje i dugine boje koje obuhvaćaju spektar šest boja (primarne i sekundarne) koje možemo vidjeti propuštanjem zrake svjetlosti kroz trostranu kristalnu prizmu.

Izrađeni su različiti sustavi za klasifikaciju pojedinih nijansa boja (Ostwaldova skala, Munsellova specifikacija boja), koji se primjenjuju u prirodnim znanostima, za dekoracije i dr.

Kako boje djeluju u prosoru?

Boje predstavljaju vrstu

neverbalne komunikacije. Osim što imaju svoju simboliku i značenja, boje ponekad izazivaju i neke fizičke reakcije.

Ljudskom oku tople se boje čine bližima, a hladne daljima, iako se zapravo nalaze na istoj udaljenosti od oka.

Naime, dokazano je da **crvena** boja povećava krvni tlak, žuta djeluje poticajno, izaziva radost i veselje; **narančasta** djeluje svečano, veselo, izaziva osjećaj zdravlja i životne radosti; **zelena** odmara i stvara unutrašnji mir; **plava** smiruje i potiče koncentraciju; **ljubičasta** priгуšuje strasti, a bijela boja umara.

Možda ste nervozni u sobi žute boje? Možda vas plava boja smiruje i opušta? Umjetnici i dizajneri interijera znaju kako boje mogu jako utjecati na raspoloženje i emocije. Neke boje utječu na povećanje krvnog tlaka ili

ubrzavaju metabolizam. Naravno, neki su osjećaji vezani za određene boje vrlo često dio kulture u kojoj živite. Npr., dok bijela boja u mnogim zapadnim zemljama simbolizira čistoću i nevinosti, u nekim zemljama istoka simbol je žalosti.

Psihološko djelovanje boja

Svaka boja ima određeno psihološko djelovanje, tj. izaziva kod nas razne osjećaje. Evo primjera nekih boja i njihovih djelovanja:

Crvena boja ima najdužu valnu duljinu svjetlosnog spektra. Može potaknuti snažne fizičke i emocionalne reakcije. Čini se da nam je bliže nego što to zapravo jest i zaokuplja pažnju.

Crvena razdražuje, često popravlja raspoloženje, ubrzava puls, disanje i mišićnu napetost. Simbolizira ljubav, strast, radost. Neke nijanse ove boje (tamnocrvena) predstavljaju revoluciju.

Žuta je najteža boja za ljudsko oko koju mozak treba dešifrirati pa je zabilježeno da previše

žute boje može uzrokovati mučninu i glavobolju. Izloženost žutoj boji može potaknuti mentalne aktivnosti i povećati energiju. Primijećeno je da povećava koncentraciju pa se zato često koristi na bilježnicama. Smatra se bojom veselja i optimizma, radosti i nade. Žuta, također, može uzrokovati anksioznost i manjak samopouzdanja. Velike je vidljivosti i zato se upotrebljava u prometu.

Narančasta – djeluje svečano, veselo, izaziva osjećaj zdravlja, životne radosti. Narančasta boja simbolizira postojanost, hrabrost, pouzdanje, prijateljstvo, toplinu.

Ako se gleda u narančastu, fiziološki je zabilježeno povećanje protoka krvi u mozgu, što može povećati mentalne aktivnosti. Lako je uočljiva pa se često koristi na gradilištima ili mjestima gdje postoji opasnost od ozljeda.

Zelena – odmara, djeluje blago, stvara unutrašnji mir, odmara vid.

Zelena boja se nalazi u sredini svjetlosnog spektra i popularna je u bolnicama jer stvara okruženje za odgoj i zdravlje. To je zato što ima snažne veze s prirodom. Mnogi simboli i logotipi imaju zelenu kao osnovnu boju. Nakon što je prepoznata kao boja koja simbolizira plodnost, često je korištena na vjenčanjima u petnaestom stoljeću. Najlakša je boja za oči čime stvara umirujući efekt pa je često korištena u uređenju interijera. Istraživači su ustanovili i da zelena poboljšava vještine čitanja. Neki su studenti otkrili da držanje prozirnog zelenog papira preko materijala za čitanje poboljšava brzinu čitanja i razumijevanje pročitanog.

Plava se smatra bojom koja umiruje, ali i bojom poslovnog svijeta. Iz tog su razloga mnoge sobe plave jer je to boja koja pomaže izazvati smirujući učinak kod ljudi, potiče koncentraciju.

Također, može potaknuti stanje depresije, jer je puno plave boje hladno i tužno. Plava boja, također, snižava puls i tjelesnu temperaturu.

Plava predstavlja aristokraciju, strpljivost, razumijevanje, suradnju, udobnost i sigurnost. Negativna značenja plavih nijansi su strah, hladnoća i pasivnost.

Ljubičasta djeluje tajanstveno, očaravajuće i priгушује strasti. Ljubičasta se veže za vjeru, a predstavlja i zabranu. Ova se boja rijetko pojavljuje u prirodi. Posjeduje najkraću valnu dužinu u svjetlosnom spektru te potiče meditaciju i duboko razmišljanje kod onih koji ju vide. Kako ju je rijetko moguće pronaći u prirodi, zato je povijesno postala simbol bogatstva i moći.

Bijela djeluje umarajuće. Bijela boja simbolizira čistoću, svježinu, lakoću i dobrotu, ali je sinonim i za

zimu, hladnoću i daljinu. Bijela je boja totalne refleksije svjetlosnog spektra. Smatra se čistom i sterilnom pa je popularna boja u medicinskoj struci gdje je sterilnost od najveće važnosti.

Crna predstavlja ozbiljnost, eleganciju, dramatičnost i odanost, ali s druge strane ona simbolizira zlo, smrt.

Crna boja apsorbira sve boje u svjetlosnom spektru. To svojstvo oduzimanja svjetlosti djeluje prijeteći pa se zato mnogi ljudi boje tame.

Stvara apsolutnu jasnoću kada se koristi u pisanju poruke i postiže dobru ravnotežu s bijelom. Također je najgušća boja i na taj način može dati dojam težine predmetima koji su obojani u crno. Često je korištena u svijetu mode i dizajna zbog efekta sužavanja obima tijela.

Smeđa – boja koja je jako evolucijski povezana s našim mozgom jer sugerira da je hrana jestiva ili zrela. Ima snažne veze s prirodom i zemljom, kao i zelena, te se smatra drugom najdražom bojom među muškarcima, odmah nakon plave. Povezujemo je s toplinom i udobnošću, može pomoći ljudima da se osjećaju ugodno i sigurno.

Roza – smatra se ženskom bojom koja

umiruje i romantična je boja koja označava nježne osjećaje.

Siva – smatra se da ima mali ili gotovo nikakav psihološki utjecaj na nas. Poslovna odijela su obično sive boje, a kroz to ju možemo povezati sa samopouzdanjem i samostalnošću. Ukazuje na nedostatak boje i vitalnosti, što može uzrokovati depresivna stanja. Također se navodi kao oznaka za vrijeme, početak zimskog sna, jer su dani kraći, a noći dolaze ranije.

Simbolika boja

Boje oduvijek imaju i veliku simboličku vrijednost.

Zlatna boja (osobito u kršćanskom slikarstvu) predstavlja isijavanje duha i svetost, dok je ljubičasta (purpurna ili porfirna) vladarska boja jer su rimski carevi koji su naslijedili titulu dobivali dodatak „porfirogent” (rođen u Porfiru)

zbog rijetkog ljubičastog kamena – porfira koji su carevi dovozili iz dalekog Egipta.

Simbolička vrijednost boje mijenja se ovisno u kakvom se okružju koristi. Crveno je, primjerice, boja ljubavi, no u političkom životu ona označava komunizam.

Zelena je boja nade, ali ujedno i islama, i pokreta za zaštitu prirode – zelenih.

U europskom kulturnom krugu crno je boja žalosti i pokore, međutim, na dalekom istoku, npr. u Indiji, to je bijela boja.

Ostale boje također imaju svoju simboliku: žuta je boja židovstva, ali i Vatikana; crna je boja fašizma i terora uopće; ružičasta označuje optimizam, ljubičasta ljubomoru, itd.

BOJE U PRIRODI

Boja životinja

Boja je vrlo značajno svojstvo životinja. Većina njih ima specifične boje koje su

sastavni dio konstitucije životinjskog organizma, ali su boje također pod utjecajem mnogih faktora okoliša u kojem životinje žive, osobito su pod utjecajem podneblja, svjetla i hrane. U tropskim krajevima, gdje su najpovoljniji uvjeti za život, ima najviše životinja s jakim i blistavim bojama, ne samo kopnenih, kao ptica, leptira, kornjaša i drugih kukaca, nego i onih koje žive uz obale mora - riba, puževa, školjkaša, koralja, moruzgva itd. Dakako da životinje nemaju samo značajnu boju, nego mnoge imaju i poseban poredak različitih boja u prugama, kolutima, očima i svakojakim šarama, čime se još više povećava njihova raznolikost.

BOJE U JEZIKU

Stari hrvatski izrazi za boju, u smislu vidnog osjetilnog doživljaja, su krasa, mast i cvijet (Klaić: Rječnik stranih riječi). Krasu prepoznamo u izrazu krasno, krasan, a mast je ostao, primjerice u crno-manjast i u izrazu premazan

svim mastima.

BOJA U SLIKARSTVU

Jedan pravac u slikarstvu posvetio se fizičkim svojstvima boje – to je divizionizam (poentilizam). Prvi umjetnik ovog pravca koji je iznikao iz impresionizma bio je Georges Seurat. On je slikao tako što je koristio sitne točke duginih boja, crne, bijele i sive, koje je stavljao jedne do drugih, a miješale su se tek u promatračevom oku.

Georges Seurat, Nedjeljno popodne na otoku Grande Jatte

Georges Seurat Pogled na utvrdu Samson,

Zanimljivosti – daltonizam (nemogućnost raspoznavanja boja)

Daltonizam je izraz za poremećaj prepoznavanja boja. Prvi ga je opisao engleski znanstvenik John Dalton na temelju vlastitog iskustva – on je sam imao problema s prepoznavanjem boja.

Na mrežnici oka nalaze se živčani završeci – fotoreceptori za tri temeljne valne dužine svjetlosti i dijele ih u različite kanale koji odgovaraju crvenoj, zelenoj i plavoj boji.

U osoba koje ne raspoznaju boje postoji poremećaj u receptorima – razdioba se ne odvija pravilno te one ne prepoznaju boje ili zamijene jednu boju za drugu. Neki ljudi ne razlikuju nijanse boja; neki ne raspoznaju razliku između npr. tamno plave i svijetlo plave, tamno zelene i svijetlo zelene...

U svijetu živi oko 8%

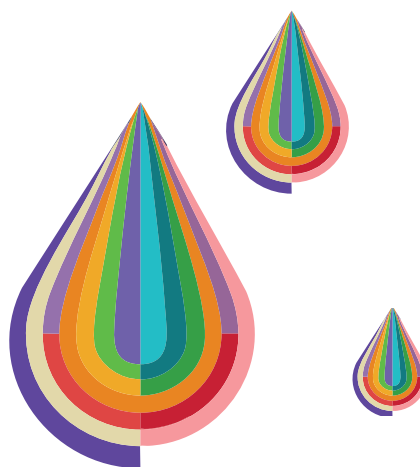

Georges Seurat,
Nedjeljno popodne na otoku Grande Jatte

Deuteranopija – ne prepoznaje zelenu

Tritanopija – ne prepoznaje plavu boju

muškaraca i 0.5% žena s ovim poremećajem.

Ova anomalija je nasljedna i postoji od rođenja. Prenosi se s roditelja na potomstvo. Rijetko, daltonizam može biti posljedica oštećenja očnog živca ili mrežnice oka.

Zdrave osobe razlikuju oko 2000 boja, a daltonisti znatno manje. U muškaraca je poremećaj 16 puta učestaliji nego u žena što se objašnjava spolnim načinom nasljeđivanja.

Muškarci češće obolijevaju od te bolesti, za razliku od žena koje mogu biti samo nositelji bez pojave simptoma.

Tipovi daltonizma

Protanopija – ne prepoznaje crvenu boju

KORIŠTENI IZVORI:

<https://madexcolor.com/sto-je-boja/>

<https://www.liber-media.hr/osnovne-boje>

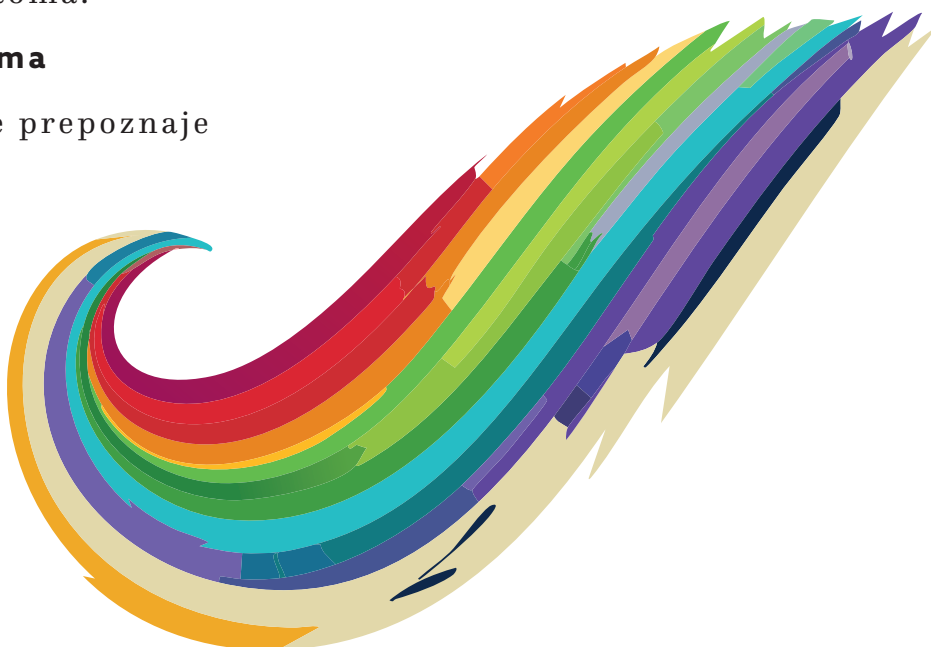
<https://hemu.lzmk.hr/natuknica.aspx?ID=5987>

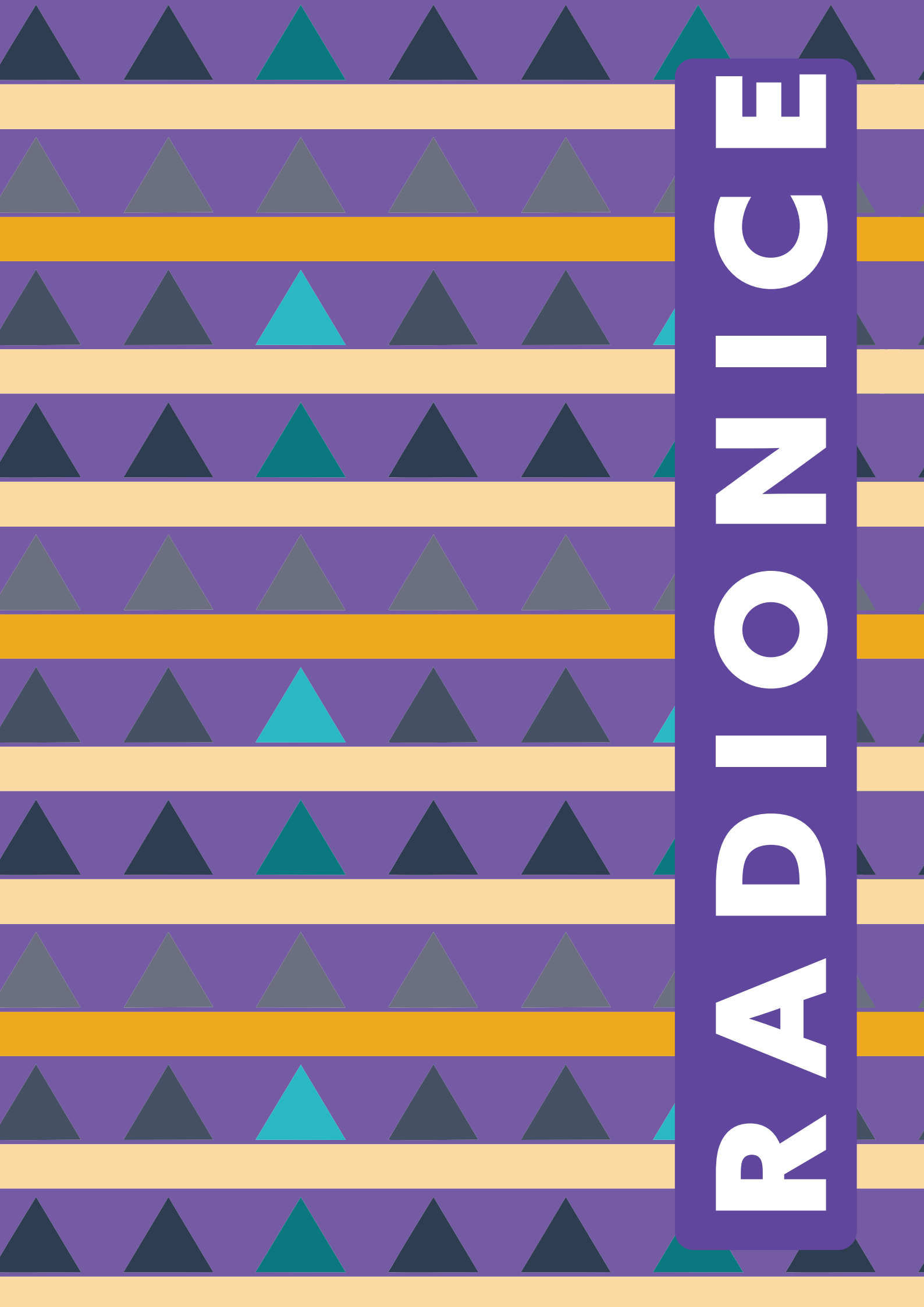
<https://www.chromos-svjetlost.hr/hr/abeceda-boja>

<https://hr.wikipedia.org/wiki/Daltonizam>

<https://proleksis.lzmk.hr/18019/>

<https://hr.wikipedia.org/wiki/Boja>

RADIO NICE

Radionica „Istražimo glagoljicu“

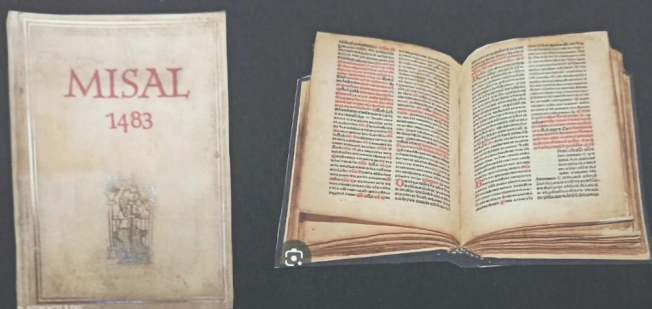
U sklopu školskog projekta „Glagoljica“ učenici osmih razreda istraživali su glagoljicu te proučavali spomenike pisane glagoljicom. Cilj projekta je učenicima približiti glagoljicu kao važan dio hrvatskog identiteta i kulturne baštine.

Na satu Hrvatskog jezika u skupinama smo istraživali stare hrvatske tekstove pisane glagoljicom, glagoljicu, ali i njen nastanak i značenje za hrvatski narod. Analizirali smo slike rukopisa, uspoređivali i razgovarali. Bilo je zanimljivo vidjeti kako su izgledali davno pisani tekstovi i koliko se način pisanja promijenio. Rad u skupinama uvijek je zabavan jer zajedno učimo i dolazimo do zaključka. Nakon istraživanja izradili smo plakate najpoznatijih glagoljičkih spomenika. Fotografije smo zatim predstavili u obliku videa i kolaža izrađenih u Canvi. Ova radionica dio je projekta u kojem je ostvarena korelacija između Hrvatskog jezika, Informatike i Vjeronauka.

MARTA PEZELJ, 8. A

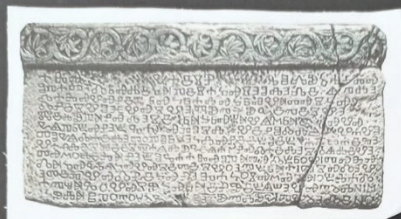

Misal po zakonu rimskog dvora

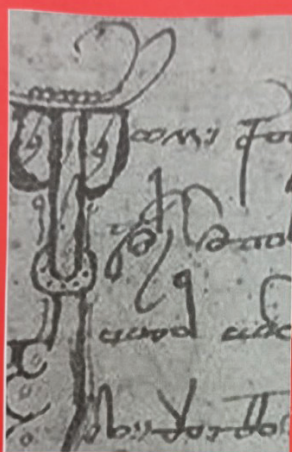
Prva hrvatska tiskana knjiga, Misal po zakonu rimskog dvora, tiskana je 1483. godine u Veneciji. Tiskana je na glagoljici na starohrvatskom jeziku. Ona je prva u Europi koja nije tiskana latinišnim slovima. Nju također nazivamo inkunabula jer je tiskana prije 1501. godine. Misal je priredila Rimška kurija koji je postao obavezan za cijelu Katoličku crkvu. U hrvatskim ustanovama čuva se 6 primjeraka a u inozemnim ustanovama 5. Na kraju knjige nalazi se Kolofon gdje su podaci o tiskanje knjige

Bašćanska ploča

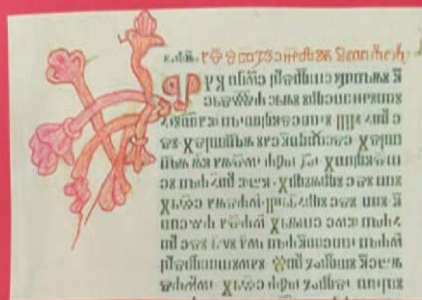
Bašćanska ploča nastala oko 1100. godine jedan je od najstarijih spomenika hrvatskog jezika i kulture. Pisana je glagoljicom i pronadena u crkvi sv. Lucije na otoku Krku. Original se danas čuva u Zagrebu, a replika ostaje u crkvi.

ISTARSKI RAZVOO

Istarski razvo je hrvatski glagoljici pravni spomenik, nastao u Istri između 1275 i 1395 godine. Njime se uređuju granice između feudalnih gospodara. Razvozne su isprave bile pisane i na latinskome i na njemačkom. No sačuvan je samo rječnik na narodnom jeziku, izričito nazvanome Istarskim. Autor, odnosno kompilatork nesaznane predloška zvao se Mikulj Gologoricki. Najstariji međunarodni diplomatski dokument pisan hrvatskim jezikom. Prvi ga je objavio Ante Stišević 1852. godine u Kiklojčevu Athva.

PRVA HRVATSKA TISKANA POČETNICA ZA DJECU

- Prva hrvatska tiskana početnica tiskana je u Veneciji 1827. godine.
- Na stranici je prosječno 35 redaka, osim na prvoj 30 redaka.
- Prva stranica je ukvirena renesansnim papirnom, a na dnu jest prilaz događanju u ondašnjoj učionici.
- Dva osnovna tipa slova su manja i veća.
- Sadržaj prve hrvatske tiskane početnice sličan je onodobnim latinskim početnicama.

Oceanska pismenost – što je to?

Učenicima 3. e razreda PRO Sirobuja održana je radionica Instituta za oceanografiju i ribarstvo pod nazivom Oceanska pismenost – što je to?

Cilj radionice podizanje je svijesti o važnosti mora za život na Zemlji.

Djeca su uživala dok su se na zanimljiv način upoznavała s različitim organizmima koji žive u moru i osvijestila važnost ljudskog djelovanja na morski ekosustav.

Bioraznolikost ekosustava

Kako bi kritički promišljali o važnosti očuvanja ekosustava i prirodnih staništa, učenici šestih razreda posvetili su se istraživanju ekosustava izrađujući modele kao dio nastavne cjeline o živoj i neživoj prirodi. Svaka grupa učenika istraživala je specifični ekosustav, kao što su šume, rijeke, mora i prašume te su kroz svoje modele prikazali biljni i životinjski svijet kao i međusobnu povezanost živih bića i njihovih staništa.

Učenici su tijekom izrade trebali što više reciklirati i na taj način iskoristiti što više odbačenih proizvoda koje imaju kod kuće. Modeli ekosustava, ne samo da pokazuju kreativnost i znanje naših učenika, već nas podsjećaju i na važnost očuvanja prirode.

SARA DOBOŠ, 6. B

Šuma

Arktik

More

Šuma

Čudo u kutiji – kreativni vjero- nauk petih razreda

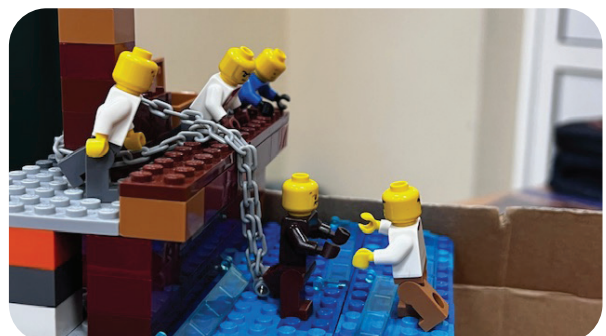
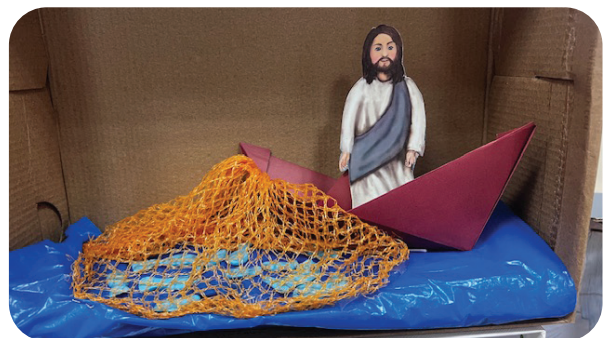
U sklopu obrade nastavne jedinice iz katoličkog vjeronauka, učenici petih razreda dobili su zadatak osmisлити i izraditi jedno od Isusovih čuda – ono koje im se najviše svidjelo – u maloj kutiji.

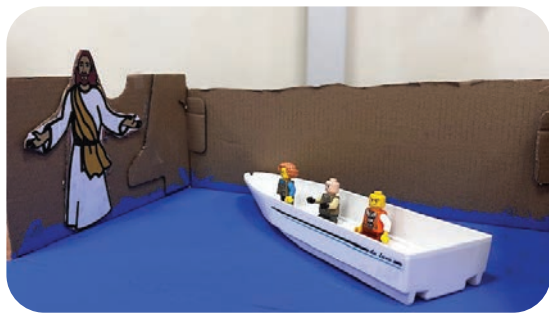
Zadatak je nosio naziv „Čudo u kutiji“, a cilj je bio potaknuti učenike na razmišljanje, istraživanje i kreativno izražavanje vjerskih sadržaja. Učenici su birali čuda poput umnoženja kruhova i riba, ozdravljenja slijepih, hodanja po vodi i mnogih drugih.

Bilo je raznovrsnih i domišljatih radova izrađenih od kartona, glinamola i plastelina.

Svi su radovi izloženi u atriju škole gdje su privukli pozornost učenika, učitelja i roditelja. Bila je to prava mala izložba vjere i kreativnosti, a naši vjeroučenici su pokazali da čuda mogu oživjeti i unutar male kutije – kada se ulože trud, mašta i vjera.

**VJEROUČITELJICA
IVANA GRABIĆ**

Građa i uloga stanice – izrada modela

Kao projektni zadatak iz biologije učenici 7. a, 7. b i 7. c razreda istraživali su i izrađivali modele biljne, životinjske i bakterijske stanice po uputama nastavnice Meri Juras.

Cilj je projekta razumjeti ključne razlike između navedenih stanica te izraditi modele koji će pomoći u vizualizaciji njihovih struktura kako bi učenici kroz praktičan rad i istraživanje lakše savladali biološke koncepte.

Ja sam radila model životinjske stanice i za izradu sam koristila isključivo prirodne materijale. Za staničnu membranu mi je poslužila tikva koju sam prepolovila na dva dijela te sam izvadila njezinu unutrašnjost. Ispunila sam je pamukom i na taj način dobila citoplazmu. Najveće stanično tjelešće koje upravlja svim zbivanjima u stanici je jezgra, a izradila sam je od limete. Jezgru okružuje mreža kanalića

koju sam napravila tako što sam skuhala tjesteninu za lazanje i složila je oko jezgre. Mreža kanalića proteže se od jezgrine ovojnice do stanične membrane i njezina je uloga prijenos tvari po stanici. Na mreži kanalića nalaze se ribosomi, njih predstavljaju chia sjemenke. Na ribosomima se stvaraju

Životinjska stanica, Sara Prkić

bjelančevine, osnovne građivne tvari u živim bićima. Za mitohondrije sam uzela dvije polovice oraha koje sam obojala u crveno. Mitohondriji su jako važna stanična tjelešca jer se u njima odvija stanično disanje i oslobađa energija.

Ovaj projekt učenicima omogućuje razumijevanje

temeljne građe i funkcije stanice kroz teorijski i praktični pristup. Izrada modela stanice učenicima omogućuje da vizualiziraju složene procese koji se odvijaju u stanicama dok istraživački dio proširuje znanje o važnosti stanice za sve žive organizme.

SARA PRKIĆ, 7. A

Radionice 1. d. razreda

U 1. d razredu kroz Izvannastavne aktivnosti održavaju se različite likovne radionice. Vrijedne i talentirane ruke malih prvaša obilježile su razne dane i blagdane, kao npr.: Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, Dan očeva, Svjetski dan kazališta te Svjetski dan osoba sa sindromom Down.

**PETRA RAĐA,
UČITELJICA**

Radionica: Salvador Dali

Učenci 6. razreda na nastavi Likovne kulture s nastavnicom Katarinom Kokan izrađivali su radove po uzoru na španjolskog umjetnika Salvadora Dalija. Evo procesa.

Izvanučio- nička nas- tava: sakupljanje biljaka i izra- da herbarija

Još od davnina ljudi koriste biljke iz svoje okoline za različite potrebe. S vremenom se razvila potreba sakupljanja biljaka zbog njihovog proučavanja. Najlakši način za učenje o biljkama je sakupljanje, sušenje i slaganje biljaka u zbirku koja se naziva herbarij.

Vođeni tom idejom i s istim ciljem, učenici šestih razreda zajedno su s nastavnicom Meri Juras izašli iz svojih učionica i krenuli u potragu za biljkama koje će sušiti i slagati u vlastite herbarije. Kroz ovu aktivnost učenici iz neposrednog okruženja uočavaju biljke korisne za zdravlje, čime se potiče osvještavanje o važnosti biljnog svijeta koji nas okružuje.

Svijet biljaka je doista

raznovidan i beskrajan zanimljiv, a kako izraditi vlastiti herbarij, možete pročitati na sljedećoj poveznici:

<http://www.eduvizija.hr/portal/sadržaj/napravi-svoj-herbarij>

MATEA GABELICA
6. C

Priča o upornosti i vedrini – Mario Družijanić

U svijetu u kojem se upornost i strast prema radu često susreću s preprekama, Mario Družijanić, učenik 7. razreda, dokazuje da ništa nije nemoguće kada postoji ljubav prema onome što radimo. Unatoč svojim zdravstvenim poteškoćama, Mario je razvio ljubav i nevjerojatnu predanost radu s drvom, a tako i prema modelarskim pilama.

Imala sam priliku provesti vrijeme s Marijem, učenicom 7. a razreda. Pred božićne praznike u svojoj me radionici dočekaao toplom dobrodošlicom – lagana vatra pucketala je na kominu, sok je bio spreman, a atmosfera ispunjena osmijehom i kreativnošću. Radili smo na stolu koji je sam izbrusio ponosno pokazujući koliko cijeni svaki korak u stvaranju svojih radova. Strpljivo i precizno izrađivali smo kućice od šperploče, a njegova pažljivost i marljivost bili su zaista impresivni.

Kasnije je u školi zajedno s prijateljima iz razreda dovršavao svoj rad, a svi su se divili njegovoj upornosti i osjećaju za oblikovanje drveta. Mario nije samo učenik koji voli raditi rukama – on je inspiracija drugima.

Njegova priča pokazuje koliko su volja, trud i ljubav prema onome što radimo jači od bilo kojih prepreka. Njegov rad nije samo djelo ruku, već i srca.

Mario je dokaz da pravi talent nije samo u vještini, već i u karakteru. Njegova priča nadahnjuje druge učenike da vjeruju u sebe, ulažu trud i nikada ne odustanu od svojih strasti.

Hvala ti, Mario, na vremenu i svjedočanstvu!

TVOJA VJEROUČITELJICA IVANA

NASEDIRADE

Europska noć istraživača

Europska noć istraživača je manifestacija koja se održava u cijeloj Europi svake posljednjeg petka u rujnu. Cilj manifestacije je približiti znanost i istraživački rad mladima i svim posjetiteljima. Ove godine se ta manifestacija održala **27. rujna na splitskim Prokurativama**.

Posjetilo ju je mnogo učenika osnovnih i srednjih škola, a među njima i naša **Osnovna škola Kamen - Šine** sa svoja dva razreda, **5. a i 5. c**. Učiteljice koje su vodile učenike naše osnovne škole su učiteljica prirode, biologije i kemije Irena Kodžoman i učiteljica vjeronauka Ivana Grabić.

Na toj manifestaciji su učenici, učitelji, profesori i drugi posjetitelji mogli sudjelovati i uživati u mnoštvu aktivnosti, npr. učenju novih znanja o planeti Zemlji, njenim obilježjima i svojstvima, o moru i o raznim kemikalijama.

Također je bio izložen robot koji sluša čovjekove naredbe što je bilo jako zanimljivo jer većina nas nije imala priliku ranije vidjeti nešto slično.

Uz to što smo mogli steći nova znanja, mogli smo sudjelovati u kvizovima, radionicama, a i riješiti poneki mali test. Na tim raznim radionicama, kvizovima te štandovima na kojima smo naučili mnogo novih podataka i informacija, neki su učenici osvojili nagradu za sudjelovanje na radionici.

Zahvaljujemo našim vrijednim i strpljivim učiteljica na uloženom trudu i na tome što su nas odvele na ovu poučnu i zanimljivu manifestaciju!

LANA MARIA GRUICA 5. A

Zelena čistka

Jednodnevna akcija čišćenja Žrnovnice Zelena čistka provodi se već 12 godina. Ponosni smo što smo već drugu godinu zaredom i mi dio te akcije.

U akciji je sudjelovalo oko 200 ljudi, a najviše je bilo školske djece. Čistili smo šetnicu, centar Žrnovnice, dio rijeke i nekoliko ulica. Posebno vrijedni, baš kao i prošle godine, bili su učenici naše škole.

Pod vodstvom razrednica Meri Juras, Nataše Lukić Kelave, Ane Ujević Bogdan, Zrinke Plazibat i učiteljice Marine Perice rado smo sudjelovali u akciji. I ove godine zasluženimo se izborili za titulu najmarljivijih volontera.

Akcija je organizirana 12. listopada 2024. i u njoj su sudjelovali svi šestaši, ali u pomoć su nam došli i neki četvrtiši i petaši. Potrudili smo se da sve bude čisto i lijepo. Neki učenici su čak našli bačvu punu ulja, no nisu se puno isprljali; drugi su iskopali ne jednu, već dvije gume. Dvije učenice su našle veliku plastičnu vreću zakopanu u zemlju i bilo je potrebno dosta snage i tinskog rada da bi se ta vreća, kao i spomenute gume i bačva, izvukli i stavili na čistinu.

Našlo se i dosta odbačenog namještaja: police, ormarići, fotelja... Učitelji su se jako

potrudili da potaknu učenike i u tome su uspjeli.

Nakon čišćenja, učenici su dobili i zasluženi ručak. Bilo je jako fino i ukusno, a neki od učenika su nakon ručka dali i izjave za medije. Bili smo jako zadovoljni svojim radom i trudom. Nadamo se da ćemo i nagodinu sudjelovati u ovoj ekološkoj akciji.

MARTA ĐONLIĆ, 6. B

Ovako kreće čišćenje

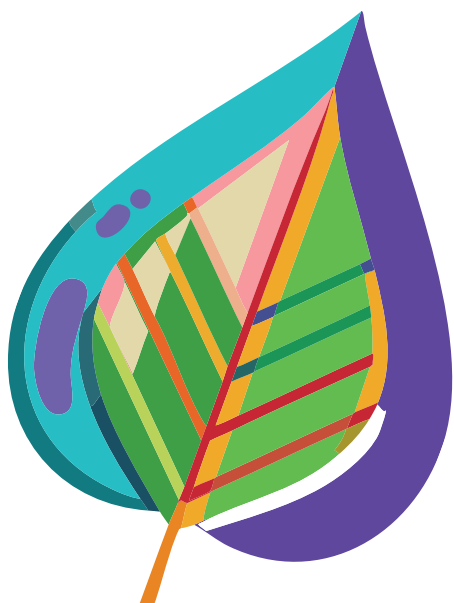

Poziranje s ulovom

Odbačeni
kišobran ne
treba ni prirodi

Rezultat čistke

Posjet Gradskom kazalištu mladih – Carevo novo ruho

20. studenog 2024. godine, učenici sedmih razreda Osnovne škole Kamen-Šine krenuli su autobusom prema Gradskom kazalištu mladih na predstavu Carevo novo ruho.

Tema predstave Carevo novo ruho jest opasnost koju internet može imati na današnje generacije djece.

Carstvo kojim vlada Car Andrija smješteno je u današnje doba i govori o aktualnim temama. Car je ovisnik o društvenim mrežama

i trendovima. Želi imati najviše pratitelja i lajkova na svijetu i to po svaku cijenu. Slučajno mu online ugled bude uništen i postaje žrtva online nasilja. Dok pokušava vratiti svoju popularnost, vjeruje svemu što vidi i pročita na internetu i upada još dublje te sa sobom povlači i cijelo carstvo.

Ovo je predstava u kojoj možemo uvidjeti potencijalne opasnosti lažnog prikaza svijeta. Gledajući predstavu naučili smo da digitalni svijet ima dobre, a i loše strane.

Nakon završetka predstave, učenici su se autobusom vratili na mjesto polaska. Svidjela im se predstava i jako su se zabavili!

SARA PRKIĆ 7. A

Večer francuske kulture u pjesmi i riječi

Soirée de la culture française à travers des chansons et des poèmes

U Imotskom, u dvorani Pučkog učilišta, 13. prosinca 2024. u 17 sati održana je priredba **Večer francuske kulture u pjesmi i riječi** (*Soirée de la culture française à travers des chansons et des poèmes*) u organizaciji Slavenke Markote, prof. izvrstan savjetnik, voditeljice Županijskog vijeća za francuski jezik.

Na priredbi su nastupali i naši učenici francuskoga jezika petih i šestih razreda koji su uz pomoć svoje nastavnice francuskoga jezika Anke Marić pripremili dvije točke:

Igrokaz: *Cendrillon à la manière différente*, (Pepeljuga na jedan drugačiji način)

Pjesmicu: *C'est le Père Noël*.

Za svoj trud su dobili i zahvalnice.

Nastupili su sljedeći učenici:

Peti razred: Petra Bakula, Lucian Barišić, Marta Bonković, Denis

Grgić, Luigi Korda, Petra Kovačević, Ivona Kurtović, Vito Lalić, Dora Mihanović, Ani Pavić, Ana Popić, Marijaroža Tandara, Andrijana Tomičić

Šesti razred: Marta Vujević, Marta Bračić, Dijana Bakul, Perla Cokarić, Nediljka Kutleša, Matea Gabelica.

Félicitations!

ANKA MARIĆ, PROF.

A di si ti?! 2024.

A di si ti?!

Najdugovječnija humanitarna akcija u Splitu – A di si ti?! u organizaciji udruge MoSt održana je 15. prosinca na splitskoj rivi. Solidarnost i empatiju pokazali su i ove godine naši učenici i nastavnici izrađujući i prikupljajući razne predmete koje smo vrijedno prodavali. Na taj način uspjeli smo skupiti čak 350 eura za pomoć beskućnicima.

Veliko hvala svima koji su sudjelovali u akciji svojim donacijama i/ili nekim drugim oblikom pomoći, a posebno našim volonterima

i nastavnicama Ani Ujević Bogdan, Meri Juras i Marini Perici koji su izdvojili svoje slobodno vrijeme kako bi podržali ovu hvalevrijednu humanitarnu akciju.

Vidimo se i dogodine!

ANTE JANKOVIĆ, 6. C

Svatko ima neki dar, važno ga je otkriti!

Na **Dan darovite djece, 21. ožujka**, svečano je otvoren **Centar izvrsnosti za nove tehnologije** koji će pružati podršku potencijalno darovitim i visokomotiviranim učenicima zainteresiranim za tehnološke znanosti.

U sklopu otvaranja učenici **OŠ Kamen-Šine** pod vodstvom učiteljice tehničke kulture Nele Beronje sudjelovali su u kreativnim radionicama gdje su **sastavljali robotske konstrukcije** i istraživali mogućnosti suvremenih tehnologija. Posjetitelji su također imali priliku razgledati **ekspozite Prirodoslovne škole** koji su dodatno obogatili edukativni doživljaj.

Učenici **Turističke škole** pobrinuli su se za **zdrav doručak** nudeći svježe pripremljene obroke u znaku pravilne prehrane i zdravih životnih navika. Sve se odvijalo ispred novootvorenih prostorija Centra u ulici Ruđera Boškovića uz prigodni glazbeni program koji je upotpunio svečanu atmosferu.

Otvaranjem ovoga Centra darovitim učenicima pruža se prilika za razvoj **znanja, vještina i kreativnosti** u području tehnologije, uz mentorsku podršku stručnjaka. Veselimo se budućim projektima i inovacijama koje će iz njega proizaći!

NELA BERONJA, PROF.

Dan njemačkog jezika

4. 04. 2025. u Splitu u velikoj dvorani Nadbiskupijske klasične gimnazije „Don Frane Bulić” održana je priredba „Dan njemačkog jezika” (Tag der Deutschen Sprache) u organizaciji voditeljica Županijskog stručnog vijeća za OŠ , Anke Marić, prof. izvrstan savjetnik i za SŠ Ajlin Andreis Sarun, prof. izvr. savjetnik.

Ove godine obilježavamo 10 godina obilježavanja Dana njemačkoga jezika u našoj Županiji.

Na priredbi su ove godine nastupili :

1. Učenici OŠ Žrnovnica, Žrnovnica: Bonbonbaum, mentorica Jelena Baturina, prof.
2. Učenici OŠ Brda, Split: Trogir – eine Stadtbesichtigung, mentorica Zrinka Banić, prof.
3. Učenici OŠ Mejaši, Split: Aschenputtel, mentorica Žana Kuljić, prof.
4. Učenici OŠ Plokite, Split: Liebe ohne Leiden, mentorica Jelena Ćubić, prof.
5. Učenici OŠ Split 3, Split: Ode an die Freude, Drei Chinesen mit dem Kontrabass, mentorica Silvija Sinovčić, prof. učitelj savjetnik
6. Učenici OŠ Kamen-Šine, Split: Je ne parle pas français, mentorica Anka Marić, prof. učitelj

izvrstan savjetnik

7. Učenici OŠ Stjepana Ivičevića, Makarska: Lass die Sonne in dein Herz, In der Disco, mentorica, Nataša Glumac, prof.

8. Učenici OŠ Kamešnica, Otok: Die deutsche Hymne, Konzert für Klavier, J.S.Bach, mentorica Ivana Živaljić, prof.

9. Učenici Ekonomske i upravne škole Split: Ich liebe dich, mentorica Karmela Anzulović, prof. savjetnik

Po sebnopohvaljujemo učenice petih razreda naše škole koje su plesom i pjesmom na njemačkome jeziku (iako je naziv pjesme na francuskom) obogatili priredbu:

Nika Krstin, Barbara Doder, Marijana Lozančić, Marina Andrijana Vrgoč, Marija Lana Gruica, Nikol Budimir, Ivana Gabelica, Korina Šimić i Mia Žižić.

S P O N S O R E D

ZASLUŽENE MIROVINE

Razgovor s Draženom Bokšić

Naša dugogodišnja spremačica, Dražana, ove godine ostavlja svoju školsku metlu i krpu drugima i odsada će spremati i rediti samo u svome domu. Je li sretna što ide u mirovinu, kako joj je bilo ovdje raditi i čime će se baviti sada u mirovini, pročitajte ovdje.

1. Možete li nam se ukratko predstaviti?

Ja sam Dražana Bokšić, rođena Imočanka, a živim na Šinama već 32 godine. Živim s mužem i dvije kćeri.

2. Što ste po zanimanju?

Po zanimanju sam spremačica.

3. Koliko dugo radite baš ovaj posao? Jeste li radili na nekim drugim radnim mjestima? Koliko dugo radite u našoj školi?

Već 20 godina radim kao spremačica u ovoj školi, a prije toga sam 13 godina radila u Institutu za jadranske kulture i melioraciju krša kao cvjećarica.

4. Volite li svoj posao? Je li težak? Što Vam je lijepo u ovom poslu? Koji dio škole Vam je najzahtjevniji za rad, koji najmanje zahtjevan? Što volite, a što ne volite sređivati?

U ovim godinama je sve već postalo zahtjevno čistiti, a naročito nakon proširenja škole tako da nemam baš što posebno izdvojiti. Ako bih baš nešto morala izdvojiti, onda bih rekla da ne volim čišćenje wc-a i prozora.

5. Imate li neke lijepe ili, pak, neke ružne uspomene iz

vremena rada u našoj školi?

Imam puno lijepih uspomena. Na posao sam uvijek išla bez stresa i uvijek sam se osjećala kao kod kuće. Bilo je puno smiješnih situacija i zezancije s kolegama kojih se često sjetim, kao i naših školskih izleta i božićnih domjenaka na kojima smo se uvijek lijepo provodili.

6. Svakog dana ste s djecom i uređujete njihove radne prostore. Kakva su djeca danas, a kakva su bila prije, što Vam se čini, iz Vaše perspektive?

Kada sam došla u ovu školu, bilo je oko 900 djece, a danas ih je mnogo manje. Djeca su se prije više družila i nisu bila toliko mnogo na mobitelima. U nekom svom su svijetu. Međutim, moram reći da s djecom nikad nisam imala neka loša iskustva.

7. Možete li štogod poručiti, savjetovati našim današnjim učenicima?

Djeci bih poručila da uče, da ne bacaju hranu po dvorištu i izvan škole što neki od njih, nažalost, svakodnevno rade, da poštuju učitelje i da budu zahvalni jer imaju sve uvjete za rad u ovoj školi.

10. Kakve ćete uspomene nositi o Vašim radnim kolegicama i kolegama, djelatnicima ove škole?

Nosit ću lijepe uspomene na sve.

11. Što ili tko će Vam najviše nedostajati kada odete u mirovinu?

Najviše će mi nedostajati kava i razgovor s kolegicama te svakodnevni sušur po školi.

12. Veselite li se uopće odlasku u mirovinu?

Odbrojavala sam dane i veselim se mirovini jer sam se umorila i mislim da je bilo dovoljno rada u ove 34 godine staža. Veselim se jer ću imati više vremena za sebe i za svoju obitelj.

13. Kako planirate provoditi vrijeme u mirovini? Imate li kakve hobije?

Planiram više odmarati, šetati, ići češće na selo i malo se više družiti sa svojim mužem. Planiram i putovati kad se ukaže prilika. Nemam neki poseban hobi, ali imam vrt, sadim cvijeće, uređujem okućnicu.

14. Što biste za kraj poručili svojim radnim kolegicama i kolegama? A nama, djeci?!

Poručila bih nastavnicima da budu strpljivi i da čuvaju živce jer mi se čini da će im to trebati.

Djeci bih poručila da uče, da se bave sportom, da se što više druže.

**MIA RIBIČIĆ, SARA PRKIĆ,
NINA SESAR 7. A**

Razgovor s nastavnicom Jadrankom

U tekstu što slijedi saznat ćete neke nepoznate detalje o profesorici hrvatskoga jezika – Jadranki koja nakon ove školske godine odlazi u mirovinu. Što bi radila da ne predaje hrvatski, što voli u svome poslu, koji su izazovi ovoga posla, što će rado pamtiti, a što svima savjetovati – pročitajte ovdje.

1. Što Vas je potaknulo da odaberete zanimanje profesorice hrvatskoga jezika?

Poticaaj i inspiracija da počnem sebe zamišljati u ovom zanimanju bile su moje dvije učiteljice - prva u osnovnoj, a druga u gimnaziji. One su zaslužne za moje prve čitateljske korake, izbore i druženja s knjigama.

2. Gdje ste sve radili tijekom radnoga vijeka?

Prva radna iskustva proživjela sam u Srednjoj ekonomskoj školi u Zadru. To je bilo pravo „vatreno krštenje” mlade profesorice koja je bila svega nekoliko godina starija od svojih učenika, posebno onih iz „večernje škole”. Zatim sam 6 godina bila učitelj-putnik jer sam radila u Posedarju, gdje je

moja škola, na nišanu neprijateljskih tenkova, proživljavala prve dane Domovinskog rata. Uključila sam se 1991./92. u ekipu dragovoljaca-učitelja koji su svakodnevno putovali iz Zadra u OŠ Privlaka, gdje je u popodnevnoj smjeni organizirana Škola za prognanike. To je bilo najizazovnije profesionalno razdoblje jer se za rad s djecom prognanicima nije moguće ni na koji način pripremiti. Bila sam ispunjena i zahvalna jer sam tako pomagala. U OŠ Šimuna Kožičića-Benje u Zadru stekla sam 21 godinu staža, a 2014. dolazim u ovu školu.

3. Volite li raditi u ovoj školi, mislite li da je po nečemu drugačija, posebna?

Nije bilo lako promijeniti radni kolektiv, ne znaš u kakvu zbornicu dolaziš... ali pozitivno ozračje osjetila sam već na početku. Podrška kolega i poticajna radna okolina su mi vrlo važni.

4. Koje biste zanimanje odabrali da niste ovo što ste danas?

Možda bih odabrala nešto uz povijest umjetnosti i strane jezike.

5. Volite li svoj posao? Zašto?

Svoj posao doživljavam, i na početku i danas, kao poziv koji nema radnog vremena i mjerljive norme radnog učinka, nego je neodvojivi dio svrhe u životu, unutrašnjeg smisla koji te vodi. Još uvijek osjećam u sebi taj pokretač koji me u razredu ponese i kreativno zavrti.

6. Što najviše cijenate kod djece?

Kod djece najviše volim znatiželju i želju za otkrivanjem novoga, maštu koja bogati i nas odrasle. Sve češće mi kod novih generacija nedostaju dječja pitanja „zašto?“

7. Je li Vas tijekom rada u školi nešto rastužilo, razočaralo?

I nakon 40 godina rada još nisam otvrdnula i otupjela na neke situacije i dane u kojima imaš osjećaj da malo primaš zauzvrat. Srećom da uvijek ima onih bistrih glavica koje te obraduju svojim napretkom te učine ovaj posao vrijednim.

8. Možete li usporediti školovanje na Vašim počecima i sadašnje?

Teško je uspoređivati studiranje u 80-im godinama 20. st. i današnje školovanje. Razlika ima puno, no najveća je da se kroz moj studij književnosti za svaku knjigu moralo otići u znanstvenu knjižnicu, fizički preuzeti primjerak i zatim satima istraživati sadržaj knjige. Današnjim studentima sve je na virtualnom dlanu servirano, oni su uskraćeni za put do knjige i kroz knjigu. A ono najvrjednije nam se dogodi upravo putem do cilja, zar ne?

Je li ljepše/lakše bilo raditi prije ili danas?

I lakše i ljepše bilo je raditi prije, u vremenu dok smo se još primjećivali, gledali, slušali, uvažavali... Učenici o kojima sve češće mislim bili su moji osmaši koji su prije jutarnje smjene odlazili zaliti polje, a tek nakon toga u razredu ambiciozno upijali nova znanja.

9. Možete li navesti neku promjenu koja se dogodila tijekom Vašeg radnog vijeka - je li se što promijenilo - načini školovanja, odnos prema znanju...?

Mnoge bučno najavljivane „promjene“ bile su samo deklarativna šminka s kojom sam se susrela već kao početnica, a slični pokušaji reformi pratili su me kroz radni vijek: od HNOS-a, Lomena, najava licenci u zvanju... učitelji su se strpljivo i izdržljivo znali nositi sa svime što se stavljalo pred i iznad njih.

Koju ste promjenu u obrazovanju očekivali tijekom godina svoga rada, a još niste dočekali?

Ne želim ovdje izdvajati ono što je postalo fraza i „ludo radovanje“- drugačiji status obrazovanja na društvenoj ljestvici vrijednosti.

10. Što Vam je najteže u ovome poslu?

Najteže je vidjeti nesretno dijete, zaustaviti u sebi teške riječi, pomagati roditeljima u otkrivanju djetetove osobnosti.

11. Što ćete uvijek pamtit?

Pamtit ću svoj rad s učenicima kroz scenske i novinarske radionice, posebno višegodišnje sudjelovanje u Školi za darovite učenike (Novigrad istarski, 1999.-2004.). Najdraži profesionalni trenuci vezani su uz osnivanje školskog lista „Dite zadarsko“, rad u redakciji lista, druženja na državnim smotrama, osnivanje Debatnog kluba Kamen, uspješne debatne ekipe uz koje sam se i ja

kroz rasprave „usudila misliti!“

12. Žalite li možda zbog nečega tijekom rada? Biste li štogod promijenili da možete?

Sve je bilo po mjeri vremena i prilika, često se od nas učitelja tražilo da puno toga preko noći „preuzmemo ili riješimo“, činilo se da nismo imali izbora, a uvijek postoje i drugi načini i pristupi. To je i do danas „modus operandi“ u našem sustavu, zanimljiva konstanta.

13. Je li vam žao što odlazite u mirovinu?

Nije mi žao što odlazim jer idem u pravo vrijeme i u svojim najboljim godinama, haaaaaa...

14. Kako mislite provoditi vrijeme u mirovini?

Došlo je vrijeme za trenutke slobode prepuštanja i opuštanja, uz sve ono i one koje volim - od putovanja, uređenja nekih novih prostora, otkrivanja novih i starih knjiga... Znam da će me moje strasti i znatiželja voditi u novom ritmu.

15. Imate li što poručiti djeci za kraj? Možete li dati nekakav savjet učiteljima koji ostaju ovdje raditi?

Djeci poručujem da maštaju bez ekrana, a učiteljima da njeguju ono dijete u sebi.

Razgovor s učiteljem Tihom Pribudićem

Pred sam odlazak u mirovinu razgovarali smo s našim dugogodišnjim učiteljem. Rekao nam je ponešto o svome učiteljskom zanimanju te otkrio kako će provoditi vrijeme u mirovini.

1. Što Vas je potaknulo da odaberete zanimanje učitelja?

Odluku za zvanje učitelja donio sam samostalno. Nekako sam uvijek imao razumijevanja za dječje probleme i lako sam s njima komunicirao tako da mi je ovaj izbor bio lagan.

2. Koje biste zanimanje možda odabrali da niste učitelj? Što mislite zbog čega su rijetki muški učitelji, posebice u razrednoj nastavi?

Da mogu ponovo birati, mislim da bih izabrao isto zanimanje. Nemam predrasuda kako je biti učitelj muško ili žensko zanimanje.

3. Gdje je bilo Vaše prvo radno mjesto?

Moje prvo radno mjesto bilo je u Imotskoj krajini, točnije u područnoj školi Cista Provo koja je pripadala školi u Lovreću, zatim u Kaštel Gomilici pa Strožancu i od 1993. godine u OŠ Kamen-Šine.

4. Što najviše cijenite kod djece?

Djeca su velika inspiracija i kod njih najviše cijenim njihovu iskrenost i dobrotu. Lijepo je vidjeti kako odrastaju.

5. Je li Vas tijekom rada u školi nešto rastužilo, razočaralo?

Jedino me rastužuje kada se na kraju četvrtog razreda fiktivno rastajemo.

6. Možete li usporediti školovanje na Vašim počecima i sadašnje? Je li ljepše/lakše bilo raditi prije ili danas?

Velika je razlika bila raditi u osamdesetima i danas. Čini mi se da je tada bilo sve jednostavnije ili je to samo moje

subjektivno mišljenje.

7. Možete li navesti neku promjenu koja se dogodila tijekom Vašeg radnog vijeka - je li se što promijenilo - načini školovanja, odnos prema znanju...? Koju ste promjenu u obrazovanju očekivali tijekom godina svoga rada, a još niste dočekali?

U ovih četrdeset godina moga radnog staža dosta se toga promijenilo i mnogo je nacionalnih kurikuluma doneseno. Nešto bi od toga uvijek ostalo i to je ovo što imamo danas, ali veliki dio bi se izgubio u vremenu i nestao. Nažalost, uvijek je nastavnik bio žrtva takvih eksperimenata.

8. Što Vam je najteže u ovom poslu? Žalite li možda zbog nečega tijekom rada? Biste li štogod promijenili da možete?

Učitelji bi danas trebali imati više vremena za neposredan rad s djecom, za boravak i školu u prirodi, u kontaktu s biljkama i zemljom. Učionica je ugušila pravi dječji potencijal, ali...

Nadam se da će doći vrijeme za korjenite i kvalitetne promjene nabolje u školi i u našem društvu.

9. Što ćete uvijek pamtit?

Školu ću pamtit po lijepom, generacijama djece koje sam učio i dragim kolegama.

Nekad se rastužim kada se sjetim kolega koji su nas

prerano napustili.

10. Je li vam žao što odlazite u mirovinu?

Drago mi je što idem u mirovinu.

11. Kako planirate provoditi vrijeme u mirovini?

Bavit ću se sobom i svojima., provoditi više vremena u prirodi, možda obrađivati komadić zemlje, baviti se hobijima koje volim.

12. Imate li što poručiti djeci za kraj?

Djeci bih poručio isto što i svih ovih godina - neka budu dobra, neka poštuju i vole svoje roditelje, nastavnike, prijatelje, neka redovito uče.

13. Možete li dati nekakav savjet učiteljima koji ostaju ovdje raditi?

Svojim dragim kolegicama i kolegama želim mnogo uspjeha u daljnjem radu i poručujem da uvijek budu svoji i neka čvrsto stoje iza onih ideja koje su ih i dovele da izaberu ovo zvanje.

VAŠ KOLEGA TIHO

100 godina od smrti Sergeja Aleksandroviča Jesenjina

Sergej Aleksandrovič Jesenjin bio je ruski pjesnik. Postao je sinonim za mladenački bunt, nježnost i tragičnost. Jedan je od najpoznatijih Rusa u književnosti. Rođen u selu Konstantinovo, Jesenjin je kroz svoje stihove oslikavao kontrast između seoskog života i ubrzanog ritma grada.

I dok su njegove riječi pjevale o ljubavi, prirodi i jednostavnom životu, njegov buran život obilježen strastima, skandalima i preranom smrću, dodatno je obavio njegovo djelo velom tajne.

Rodio se u selu Konstantinovu gdje je završio osnovnu četverogodišnju školu, a u selu Spas Klepki upisuje crkveno-učiteljsku školu. Narodno sveučilište polazi u Moskvi, ali ne

završava studij. U Petrograd je došao 1915. i ušao u književne krugove u kojima je pobudio zanimanje seoskim motivima u poeziji. Godine 1922. upoznaje slavnju američku balerinu Isadoru Duncan s kojom se iste godine ženi. 1923. godine Jesenjin se vraća u Rusiju i rastaje od Isadore Duncan. Godine 1925. ženi se Sofijom Andrejevnom Tolstoj, unukom ruskog pisca Lava Nikolajeviča Tolstoja. U to se vrijeme isto tako i liječi od alkoholizma.

Unatoč njegovom talentu i uspjehu, njegovo ponašanje često je bilo nepredvidivo i samodestruktivno. Bio je poznat po svojim alkoholnim orgijama i izljevima bijesa. Mnogi su mislili da je možda bolovao od neke psihičke bolesti što je dodatno obavilo njegov život tajanstvenošću.

Njegovo stanje se pogoršavalo, i on je, nemajući tinte, napisao pjesmu krvlju iz rasjedenih vena. To su bili

stihovi "Doviđenja, dragi, doviđenja". Navečer, u stanju jake potištenosti i duševnog nemira, počinio je trostruko samoubojstvo: presijecanjem vena, vješanjem i izgaranjem uz cijev parnog grijanja.

Pokopan je u Moskvi 30. prosinca 1925. godine na Vaganjkovskom groblju.

VITA JUKIĆ 7. A

Pismo majci Jesenjinovo je najpoznatije i najemotivnije djelo. U tom djelu Jesenjin izražava svoju bol, usamljenost i tugu, ali i ljubav prema majci i domovini. Pjesma je intenzivna, iskrena i potresna, odražavajući njegovu duboku emotivnu povezanost s obitelji i Rusijom. Njegova emotivna povezanost s majkom jasno se vidi kroz stihove. On opisuje svoju tugu i osjećaj izgubljenosti u svijetu, ali se utješi mislima o majci, koja je uvijek bila njegova sigurna luka.

PISMO MAJCI

*Jesi l' živa, staričice moja?
Sin tvoj živi i pozdrav ti šalje
Nek' uvečer nad kolibom tvojom
Ona čudna svjetlost sja i dalje.*

*Pišu mi da viđaju te često
zbog mene veoma zabrinutu
i da ideš svaki čas na cestu
u svom trošnom starinskom
kaputu.*

*U sutonu plavom da te često
uvijek isto priviđenje muči:
kako su u krčmi finski nož
u srce mi zaboli u tuči.*

*Nemaj straha! Umiri se, draga!
Od utvare to ti srce zebe.
Tako ipak propio se nisam
da bih umro ne vidjevši tebe.*

*Kao nekad, i sada sam nježan,
i srce mi živi samo snom,
da što prije pobjegnem od jada
i vratim se u naš topli dom.*

*Vratit ću se kad u našem vrtu
rašire se grane pune cvijeta
Samo nemoj da u ranu zoru
budiš me ko prije osam ljeta.*

*Nemoj buditi odsanjane snove,
nek' miruje ono čega ne bi:
odveć rano zamoren životom,
samo čemer osjećam u sebi.*

*I ne uči da se molim. Pusti!
Nema više vraćanja ka starom.
Ti jedina utjeha si moja,
svjetlo što mi sija istim žarom.*

*Umiri se! Nemoj da te često
viđaju onako zabrinutu,
i ne idi svaki čas na cestu
u svom trošnom starinskom
kaputu.*

DOVIĐENJA, DRAGI, DOVIĐENJA

*Doviđenja, dragi, doviđenja;
Ti mi, prijatelju, jednom bješe sve.
Urečen rastanak bez našeg htijenja
Obećava i sastanak, zar ne?*

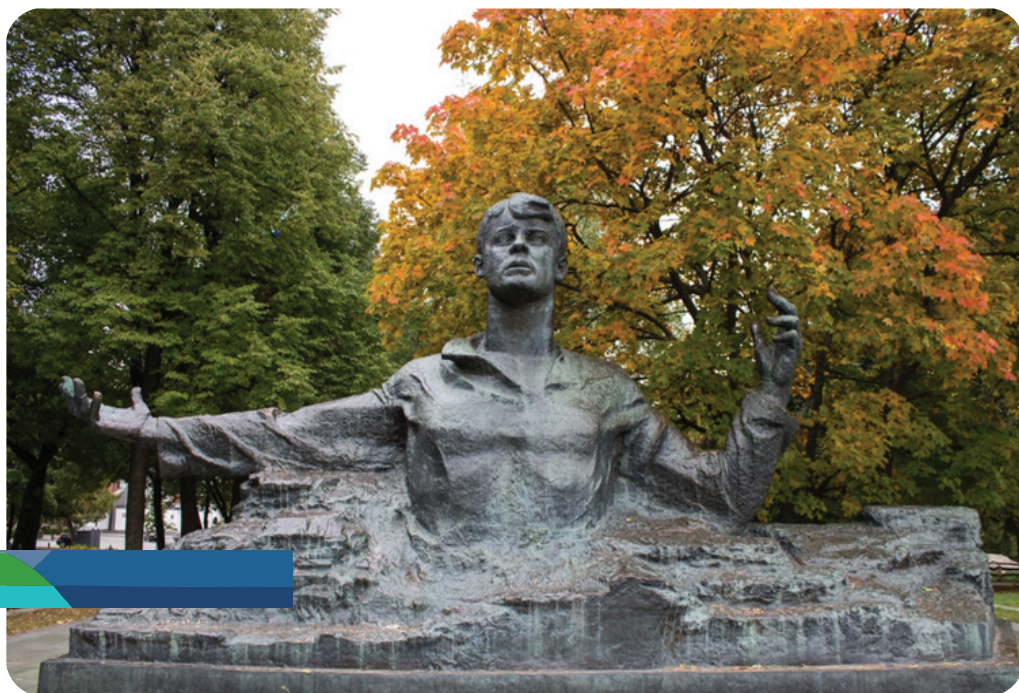
*Doviđenja, dragi, bez ruke, bez slova
Nemoj da ti bol obrve povije
Umrijeti nije ništa na ovom svijetu nova,
Ali ni živjeti baš nije najnovije..*

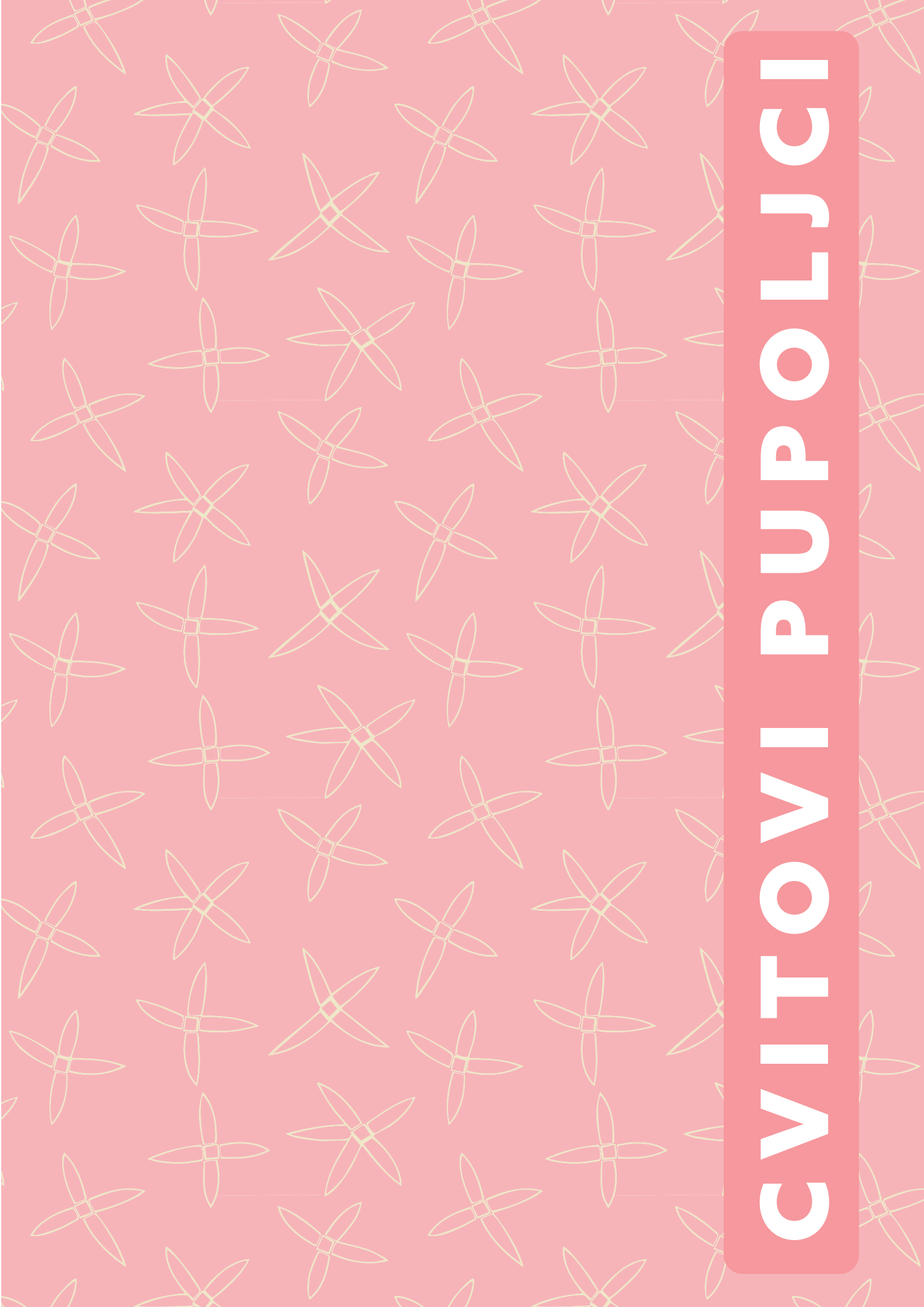
Ostala djela:

Breza
Jesen
Pjesma o kuji
Mangup
Ispovijest mangupa
Ja sam posljednji
pjesnik u selu
Molitva za umrle
Pugačov
Kavana Moskva
Tko sam, što sam?
Snježno polje
Crni čovjek
Kačalovljevom psu
Doviđenja, dragi, do-
viđenja 1925.

Doviđenja, dragi, do-
viđenja svojevrsno je
Jesenjinovo oproštajno
pismo, posljednja je
pjesma koju je napisao
i posvetio Wolfu Ehr-
lichu. Napisao ju je
vlastitom krvlju na
listu papira koji je
dan prije smrti predao
Ehrlichu, a ovaj je
pjesmu zaboravio u
džepu kaputa i pro-
čitao je tek nakon što
je pjesnik napustio
ovaj svijet.

Spomenik
Jesenjinu

CVITTOVI PUPOLICI

Ana Bračić – slavuj naše škole

Razgovarale smo s osmašicom Anom o njezinom talentu za pjevanje, a saznale smo još ponešto o njoj što nije isključivo vezano za pjevanje.

1. Možeš li se predstaviti?

Zovem se Ana Bračić, po-
hađam 8. a razred i imam
14 godina.

2. Kako si otkrila talent za pjevanje?

Od malena pjevam, ali
kako sam rasla, sve se
više uočavao moj talent za
pjevanje.

3. Pjevaš li u nekoj glaz- benoj školi? Sviraš li neki instrument?

Ne idem u glazbenu školu,
ali idem redovno na sate
pjevanja .Ne sviram nikakav
instrument.

4. Što voliš pjevati?

Nisam ograničena stilom, već
pjevam ono što mi se sviđa.

5. Kada pjevaš?

Pjevam u slobodno vrijeme,
pjevušim kod kuće.

6. Znamo da pjevaš u klapi. Vesele li te susreti s drugima?

Vesele me jako nastupi s
klapom.

7. Koju vrstu glazbe voliš slušati?

Slušam ono što mi se dopada.

8. Imaš li još neki hobi?

Uz pjevanje treniram i
taekwondo.

9. Kako ti ide u školi?

Super mi ide, 7. sam razred
završila s odličnim uspjehom.

10. Koji ti je predmet naj- draži, a koji najmanje omiljen?

Ne volim baš učiti, malo
tko voli, a najmanje
drag predmet mi je bi-
ologija jer ju ne volim
učiti. Nemam najdraži
predmet.

11. Imaš li najboljeg pri- jatelja ili simpatiju?

Imam dvije najbolje prijateljice iz razreda.

12. Što tvoji roditelji misle o pjevanju?

Roditelji me podržavaju i misle da lijepo pjevam.

BLIC PITANJA

1. Tko ti je omiljeni pjevač?

Nemam najdražeg pjevača niti pjevačicu, ali volim slušati Jelenu Rozgu, Severinu, Gršu,...

2. Imaš li omiljeni film?

Omiljeni film mi je „Sam u kući“.

3. Jesu li ti draže serije ili filmovi?

Serije su mi draže.

4. Voliš li sport?

Volim.

5. Jesu li ti teža ispitivanja ili testovi?

Kako koji u kojem predmetu, generalno su teži testovi.

6. Koji okus sladoleda najviše voliš?

Vaniliju.

7. Više voliš matematiku ili kemiju?

Kemiju.

8. Dan ili noć?

Noć.

9. Najdraže godišnje doba?

Ljeto.

10. Što bi htjela upisati?

Htjela bih upisati Drugu jezičnu gimnaziju.

RAZGOVOR OBAVILE NINA SESAR, VITA JUKIĆ, MIA RIBIČIĆ I SARA PRKIĆ 7. A

Intervju s Lukom Jukićem

Razgovarale smo s učnikom osmog razreda koji već dugo svira violinu. Kako je počeo i gdje se vidi u budućnosti, pročitajte ovdje.

1. Možeš li se kratko predstaviti?

Ja sam Luka Jukić, pohađam 8. razred i već 5 godina pohađam glazbenu školu.

2. Zašto si počeo svirati violinu?

Čuo sam zvuk violine, svidio mi se pa sam je odlučio pokušati svirati.

3. Koju glazbenu školu pohađaš?

Josip Hatze.

4. Sviraš li još neki instrument osim violine?

Da, sviram još klavir i gitaru i to kod kuće.

5. Je li teško svirati violinu? Koliko dugo je sviraš?

Da, iznimno teško. Sviram je već 5 godina. Počeo sam s 8,5 godina.

6. Tko ti je uzor?

Nemam uzore.

7. Gdje se vidiš u budućnosti?

Ne mislim da ću u budućnosti svirati violinu profesionalno, ali želim završiti osnovnu glazbenu školu zbog općeg znanja.

8. Koji razred pohađaš u našoj školi i tko ti je razrednica?

Pohađam 8. b razred, a razrednica mi je nastavnica likovnog Katarina Kokan.

9. Imaš li neke hobije?

Nemam baš.

10. Veseliš li se kraju osnovne škole?

Malo se veselim, a malo i ne veselim.

BLIC PITANJA

Najdraži nastavnik: Nela Beronja i Borna Stanić.

Film ili serija? Serija.

Dan ili noć? Noć.

Slano ili slatko? Slatko.

Matematika ili kemija? Kemija.

Najdraži pjevač? Tyler Okonma.

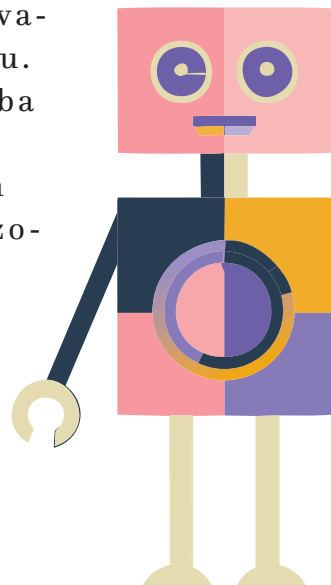
NINA SESAR I SARA PRKIĆ 7. A

Mjesto gdje se rađaju budući inženjeri

Klub mladih tehničara (KMT) Kamen-Šine djeluje u našoj školi od 2018. godine i okuplja talentirane i znatiželjne učenike koji dijele strast prema tehnici, inovacijama i praktičnome radu. Kroz različite sekcije kluba učenici imaju priliku razvijati vještine koje će im koristiti u daljnjem obrazovanju i karijeri.

KMT Kamen-Šine obuhvaća tri glavne sekcije - prometnu grupu, robotiku i modelare.

Od prošle školske godine okuplja i mlade fotografe. Također, razvijena je suradnja i s Radio klubom Marjan koji je smješten na Sirobuji pa se neki učenici bave i radioamaterizmom.

Kroz rad **prometne grupe** učenici uče o prometnim propisima, sigurnosti u prometu i pravilima vožnje bicikla. Osim teorijskog znanja djeca razvijaju odgovornost i snalažljivost u prometnim situacijama.

Robotika je sekcija koja privlači učenike zainteresirane za programiranje i elektroniku. Uz pomoć *LEGO* i *Fischertechnik* robota, učenici razvijaju logičko razmišljanje, rješavanje problema i timski rad. Redovito sudjeluju na natjecanjima iz robotike kao što su Natjecanje mladih tehničara i *RoboCup Junior* gdje pokazuju svoje inovativne i kreativne ideje i tehničke sposobnosti. Također, sudjeluju i u projektu *RoboStart* u organizaciji Centra izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije. Ovogodišnju temu sigurnosti i digitalnog upravljanja prometom učenici će predstaviti u svibnju na Festivalu izvrsnosti.

U **modelarskoj sekciji** učenici uče raditi s različitim materijalima i alatima, izrađuju makete, drvene modele i uporabne predmete. Ova sekcija potiče kreativnost, preciznost i strpljenje. Učenici sudjeluju na županijskom natjecanju Modelarska liga. Prvo obrazovno razdoblje vrijeme je planirano za izradu uporabnih i ukrasnih predmeta koje prezentiraju na prodajnoj izložbi u adventskom vremenu. Sav prihod

od prodanih radova odlazi u humanitarne svrhe. Time ne samo da razvijaju poduzetnički duh, već i suosjećanje prema onima u potrebi te shvaćaju važnost pomaganja drugima. U radu učenici koriste strojeve sigurne za rad djece i ponosni smo što se ove godine u rad grupe uključio naš Mario Družijanić koji je izrađivao makete od šperploče.

Sudjelovanjem u radu kluba učenici stječu niz vrijednih kompetencija. Prije svega, razvijaju

tehničke vještine jer se upoznaju se s pravilnim i sigurnim korištenjem alata i strojeva. Sve izazove rješavaju u timu te uče surađivati i dijeliti znanja. Kod svakog novog tehničkog problema važno je kritički promišljati i tražiti inovativno rješenje. Najvažnija kompetencija koju učenici stječu jest samostalnost i odgovornost kroz preuzimanje inicijative i organiziranje svojih aktivnosti i poslova.

Učenici KMT Kamen-Šine redovito sudjeluju na natjecanjima na županijskoj i državnoj razini. Svake školske godine veliki broj učenika sudjeluju na državnom natjecanju *Prometna učilica*, a od 2017. godine naša škola svake godine ima i svog predstavnika na državnoj razini natjecanja *Sigurno u prometu* gdje pokazuju svoje znanje i vještine upravljanja biciklom na poligonima. Najponosniji smo na uspjeh robotičara iz 2022. godine kada su osvojili europsko zlato, a godinu kasnije brončanu nagradu na natjecanju *RoboCup Junior* u kategoriji *On Stage*. Te uspješne 2022. godine učenik naše škole je sudjelovao na europskoj razini natjecanja *Sigurno u prometu*.

Klub mladih tehničara nije samo mjesto gdje se uči o tehnici – to je prostor gdje se razvijaju ideje, stvaraju prijateljstva i otkrivaju novi talenti. Svaki učenik koji voli tehniku i inovacije može

pronaći svoje mjesto u klubu i pridonijeti njegovom radu i uspjehu.

NELA BERONJA, PROF.

Razgovor s članovima klape Faganel

Od prošle školske godine posebno muzikalni učenici OŠ Kamen-Šine imaju mogućnost sudjelovati u radu školske klape. Kako bismo našim čitateljima barem malo približili doživljaje iz klapskog svijeta, porazgovarali smo s našim "klapašima". Oni su nam otkrili kako je to biti član klape Faganel.

1. Tko su članovi klape Faganel?

MARTA: Članovi klape Faganel su Matej Čotić i Sara Gudelj koji pjevaju drugi glas, Hana Mrdeša i Marin Balić koji pjevaju treći glas te Ana Bračić i ja u prvom glas. Sara, Matej i Marin idu u

sedmi razred, Hana i Ana su osmašice, a ja pohađam peti razred.

2. Kako ste se odlučili pridružiti klapi?

SARA: Nastavnica glazbene kulture pitala me želim li biti članica klape, ja dugo nisam htjela. Ipak, nagovorila me, a ja sam već na prvoj probi shvatila da mi je klapa super pa sam ostala sve do danas.

3. Što uopće znači biti član klape? Kako biste onima koji ne znaju ništa o tome pojasnili i približili svijet klapskoga pjevanja?

ANA: Ja sam doticaj s klapskim pjevanjem imala od malena jer su neki članovi moje obitelji pjevali u klapi ili u zboru. Biti u klapi znači čuvati kulturnu baštinu svoga kraja i brinuti se o svojoj tradiciji. Osim toga, obožavam

pjevati i putovati, a toga u klapi ne nedostaje.

4. Kakva je uloga i odgovornost jednog člana klape?

MARTA: Biti član klape podrazumijeva veliku disciplinu, redovitost i rad. Sudjelujemo na raznim smotrama i natjecanjima pa se moramo truditi dati sve od sebe.

HANA: Svaki član klape pjeva svoju dionicu, svoj glas. U klapi pjevamo troglasno, a pjeva nas vrlo malo, trenutno nas je samo šest, pa je na pojedincu velika odgovornost. Bez jednog od nas, proba se ne može održati.

5. Školska klapa ima vrlo neobično ime - Faganel. Što uopće znači ta riječ i zašto ste se odlučili upravo za to ime?

ANA: Faganel je ptica pjeвица iz naših krajeva. Običaj je da klape nose ime po nekoj "lipoj dalmatinskoj riči" pa smo smatrali da nam ime po ptici pjevici odlično odgovara.

6. Kako birate pjesme koje ćete pjevati?

MARTA: Nastavnica izabere najprikladnije pjesme...

MARIN: ...i pošalje ih u klapsku Whatsapp grupu, a mi svi samo seenamo

(smijeh).

7. Sjećate li se svog prvog klapskog nastupa? Kako ste tada se osjećali?

HANA: Naš je prvi veći nastup bio na Smotri dječjeg glazbenog stvaralaštva u Hrvatskom domu, tada je klapa bila veća – bilo nas je devet – i svejedno smo imali tremu jer nismo imali znanje i iskustvo koje smo stekli do danas. Tu smo imali priliku poslušati druge dječje klape i zborove, a neki od njih su nam se jako svidjeli.

8. Koji vam je nastup ostao u najboljem sjećanju?

SVI (u isti glas): OMIŠ!

9. Po čemu je tako poseban vaš nastup u Omišu?

MATEJ: Taj je nastup bio poseban po tome što je taj dan bio organiziran izlet, vožnja brodom kroz kanjon Cetine. Tu su bile prisutne i druge dječje klape pa smo u brodovima svi zajedno pjevali, bilo je baš super. Nakon toga smo imali i ručak gdje se pjesma nastavila. Prije samog nastupa, koji je ujedno i državno klapsko natjecanje, imali smo veliku tremu. Ja sam imao i solo, a na kraju smo dosta dobro otpjevali

pripremljene pjesme.

10. Što vam je omiljeni dio klapskog pjevanja?

MARIN I HANA: Najviše volimo kada pjevamo duboke tonove!

SARA: Jako volim atmosferu i zajedničko pjevanje, a najdraže mi je druženje - ekipa na klapi je odlična.

MATEJ: Meni su najdraži trenutci prije samog nastupa.

11. Kako izgleda priprema za nastup?

SARA: Ja se pomolim.

MARIN: Ja se tresem, nemilice (smijeh).

HANA: Prije nastupa se upjevamo, napravimo kratku probu i odjenemo klapsku nošnju.

12. Ove ste godine dobili

nove klapske monture - možete li nam reći više o tome?

MARTA: Naša se montura sastoji od bijele košulje sa zlatnim detaljima, duge zelene suknje i zlatnog pojasa. Dječaci na nastupe nose bijelu košulju, crne hlače i zlatni pojas. Sve je to krojeno i mjereno po nama i dizajnirano posebno za našu klapu.

13. Jeste li ikad imali neku smiješnu ili neugodnu situaciju na nastupu? Kako se nosite s takvim situacijama?

MARIN: Jednom nam je tonska proba trajala više od pola sata jer mikrofoni nisu radili. Stajali smo na pozornici i čekali da se razglas popravi.

MATEJ: Dogodilo se jednom da smo na školskoj priredbi sasvim pogriješili intonaciju na početku jedne kolende. Morali smo početi cijelu pjesmu ispočetka. Tada mi je bilo jaaako neugodno, ali taj se osjećaj brzo zaboravi. Sada je to jedna klapska priča više.

14. Koje su vam najdraže ili najsmješnije klapske uspomene van nastupa?

SARA: Nakon jedne splitske smotre spontano smo zapjevali na rivi. To nam je bilo jako zabavno, privukli smo pažnju brojnih turista.

MATEJ: Meni je bilo pre-smiješno kada mi je cijela kugla saldoleda od naranče ispala nastavnici ravno u ruke (smijeh).

15. Imate li poruku za djecu koja se žele baviti zborskim ili klapskim pjevanjem?

ANA: Pridružite se klapi i zboru, ako volite pjevati, nećete pogriješiti! Ekipa na klapi je super, atmosfera je radna, ali i zabavna, puno se smijemo, šalimo, putujemo i... jedemo! (smijeh). Klapa je prava stvar za sve one koji se žele više posvetiti glazbi.

16. I za sam kraj, jedno pitanje o vašoj budućnosti - je li klapsko pjevanje nešto čime se želite baviti i kad odrastete?

SVI (u glas): Da!

PITANJA PRIPREMILA I RAZGOVOR VODILA BORNA STANIĆ, MAG. MUS.

ZABAVNI VRT (ULJAK)

Faits intéressants sur la France et la langue française

Zanimljive činjenice o Francuskoj i francuskom jeziku

Francuska je najposjećenija zemlja na svijetu.

Francuska je najveća zemlja u EU s površinom od 633 000 km² (od toga 550 000 km² iznosi površina kontinentalne Francuske (*France métropolitaine*), a ostalo su prekomorski posjedi i otoci.

što je tada bila prosječna visina jednog Europljanina.

Najkraća vladavina je trajala **20 minuta**, a vladao je Louis-Antoine d'Artois.

Riječ „OISEAUX“ [oazo] – hrv. *ptice*, najduža je francuska riječ u kojoj se nijedno od slova ne izgovara zasebno.

U Francuskoj se nalazi grad s najkraćim imenom u Europi. Grad se zove **Y** [I] i nalazi se na sjeveru Francuske, njegovi stanovnici se nazivaju **les Ypsiloniens - Ipsilonci**.

Napoléon nije bio mal, niskog rasta. Bio je visok 167,4 cm

U Francuskoj se proizvodi skoro 400 vrsta sireva.

Francuska je zemlja popularnog

kruha **Baguette**. Svake se godine proizvede i potroši 10 milijardi kruha *baguette*, tj. 320 svake sekunde.

Od 2016. u Francuskoj ne postoji znak

U Francuskoj se nalazi najviše kružnih tokova na svijetu, 30 000 kružnih tokova.

Francuski jezik je bio službeni jezik Engleske više od 300 godina, između 1066. i početka 15. st.

Francuski je postao službeni jezik Francuske od 1539. godine i time zamijenio latinski jezik.

Riječ „**œil**“ [œj] – **hrv. oko** je jedina riječ u francuskom jeziku koja počinje drugačijim slovom za oblik riječi u množini: „**yeux**“ [jø] – **hrv. oči**.

Francuska ima najdužu granicu s.....**BRAZILOM** (!) Francuska dijeli granicu s Brazilom zahvaljujući **Guyane** (hrv. Gvajana), prekomorskim francuskim teritorijem.

Interessante Fakten über Deutschland und Der Deutschen Sprache

ZANIMLJIVE ČINJENICE O NJEMAČKOJ I NJEMAČKOM JEZIKU

Njemačka je najnaseljenija zemlja EU s 82 milijuna stanovnika.

Njemačka je sedam puta mijenjala glavne gradove: Aachen, Regensburg, Frankfurt am Main, Nürnberg, Berlin, Weimar i Bonn. Od 1990. Berlin je ponovo glavni grad Njemačke.

Njemački jezik najrašireniji je materinski jezik u EU: govori se u Njemačkoj, Austriji, Lihtenštajnu kao službeni jezik, a u Švicarskoj, Belgiji i Luksemburgu jedan je od službenih jezika.

Glavni grad Berlin 12 je puta veći od Splita i ima 3.6 mil.

Izvor: https://ejatlas.org/media/conflict/montagne-dor-guyane-france/Montagne_d_Or.gif

Stanovnika, a Hrvatska 3.8 mil.

Prema Guinnessovoj knjizi rekorda u Njemačkoj se nalazi najuža ulica na svijetu, „Spreuerhofstraße“ u Reutlingenu, najuže mjesto mjeri samo 31 cm. Njemačka je

prva zemlja u svijetu koja je uvela ljetno računanje vremena.

U Ulmu se nalazi najveća katedrala na svijetu. Notre

Dame u Parizu je na drugome mjestu.

Njemačka ima jednu od najraznovrsnijih i najraširenijih kultura kruha s preko 3 000 različitih vrsta kruha i peciva te ju je UNESCO 2014. proglasio nematerijalnom kulturnom baštinom.

Njemačka je i zemlja kobasica, **Wurstland**, s preko 3 000 vrsta kobasica: **Bratwurst, Blutwurst, Weißwurst, Currywurst,...**

Njemačka je zemlja dvoraca i utvrda. U Njemačkoj ima preko 25 000 dvoraca i utvrda. Najpoznatiji su: **Schloss Neuschwanstein (Bayern), Burg Eltz (Rheinland-Pfalz), Burg**

Izvor: <https://www.tasteatlas.com/germany/sausages>

harmonika),
die Jeans
(Levi
Strauss),
das Auto
(Karl Benz
und Got-
tlieb Da-
imler),
Thermo-
flasche
(Reinhold
Burger),
"Mensch

**Hohenzollern (Ba-
den-Württemberg),
Schloss Heidelberg
(Baden-Württemberg).**

Dva najpoznatija „med-
vjeda“ – „**Bären**“ dolaze iz
Njemačke: **Gummibärchen**
(**HAns Riegel aus BOnn!**
HARIBO) i **Teddybär** (izu-
mitelj: Richard Steiff)

Oktoberfest in München
najveća je pučka fešta (**Volk-
sfest**) na svijetu koju svake
godine posjeti otprilike 6 mi-
lijuna ljudi.

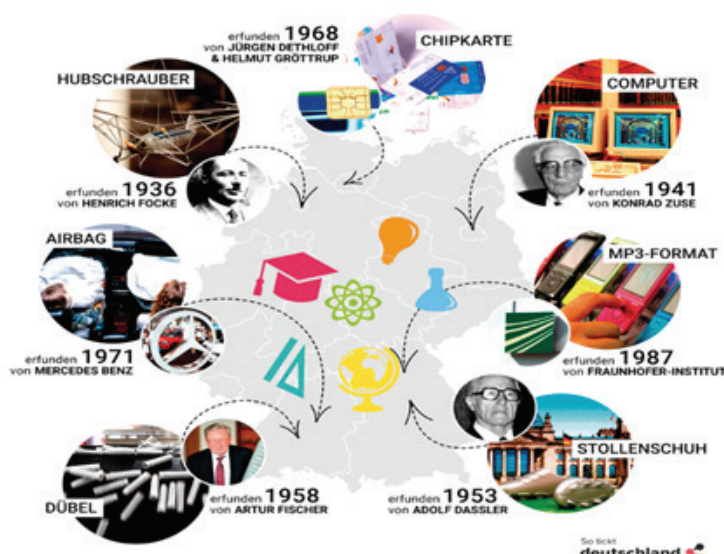
U Njemačkoj ima preko 400
zooloških vrtova od kojih je
onaj u Berlinu najstariji
i najveći s preko 20 000
vrsta životinja.

Njemačka je zemlja brojnih
izuma koje koristimo u sva-
kodnevnom životu i velikih
izumitelja:

**Röntgengerät, die Tasc-
henuhr (džepni sat) , die
Klarinette, die Gummi-
bärchen, der Dieselmotor,
das Aspirin, die Fanta,
svjetski poznate marke
Adidas i Puma, pivo,
Mundharmonika (usna**

**ärgere dich nicht"- Čovječe,
ne ljuti se" (Josf Schmidt),
die Zahnpasta - pasta za
zube (Ottomar Heinsius von
Mayenburg), das Perioden-
system - periodni sustav
(kemičar Julius Lothar
Meyer), Teorija relativnosti
(fizičar Albert Einstein) i
još mnogo toga.**

**ZA VAS PRIPREMILA
ANKA MARIĆ, PROF.**

Izvor: [https://www.condor.cl/wp-content/uploads-s/2023/07/4537_P-11_2.jpg](https://www.condor.cl/wp-content/uploads/s/2023/07/4537_P-11_2.jpg)

Najgori roditelji na svijetu

Knjigu **Najgori roditelji na svijetu** napisao je **David Edward Williams**. On je engleski književnik, glumac i komičar poznat po dječjim romanima. Pisao je knjige kao što su *Najgora djeca na svijetu*, *Najgori nastavnici na svijetu* i druge.

Ova knjiga *Najgori roditelji na svijetu* (kao i sve druge njegove knjige koje sam čitala) puna je zabavnih i smiješnih situacija i ilustracija. Knjiga govori o potpuno neobičnim, smiješnim i neprimjerenim roditeljima sa smiješnim imenima i nadimcima koji opisuju svakog roditelja kao na primjer: Gospođica Poduka (mama koja je i učiteljica pa uči djecu i izvan škole), Marin Monopol (kupuje igračke djeci samo da se on može igrati s njima), Helena Hvast (hvati sebe i svoju djecu kako bi ispali bolji od drugih na bilo koji način) i mnogi drugi. Knjigu imate u našoj školskoj knjižnici i možete je posuditi kad god. U slučaju da vam se sviđa, imate i druge knjige istoga autora koje

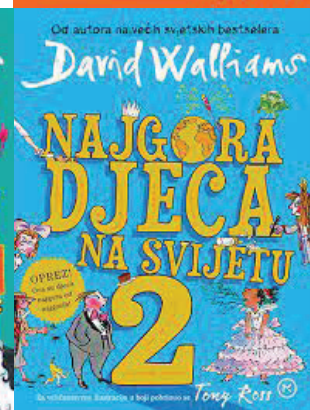
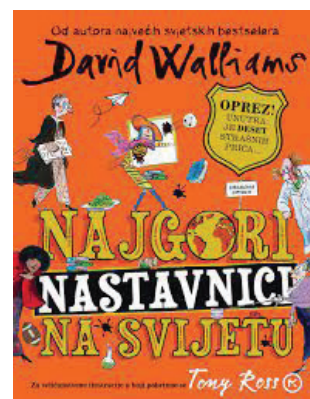

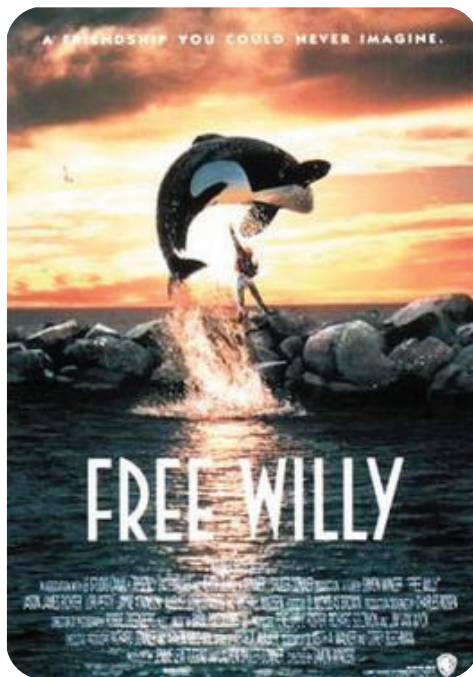
su po humoru slične ovoj.

Najgori roditelji na svijetu zabavna je i smiješna, odlična za djecu i mislim da bi je svi osnovnoškolci trebali pročitati.

NINA SESAR 7. A

Ostale knjige:

Filmska preporuka – Moj prijatelj Willy

„Moj prijatelj Willy“ film je koji priča o čudesnom prijateljstvu dvanaestogodišnjaka - gradskog dječaka i kita ubojice. Ovaj film je američka pustolovna drama iz 1993. godine redatelja Simona Wincera.

Willy je veličanstveni kit orka zatočen u malom bazenu jednog vodenog parka. On noću pušta tužne krikove i upućuje ih svojoj obitelji koja se veselo igra u obližnjem zaljevu. Nitko ne shvaća njegove krikove i raspoloženja – nitko osim 12-ogodišnjeg dječaka Jessea (Jason James Richter) koji zna kako je to biti bez obitelji.

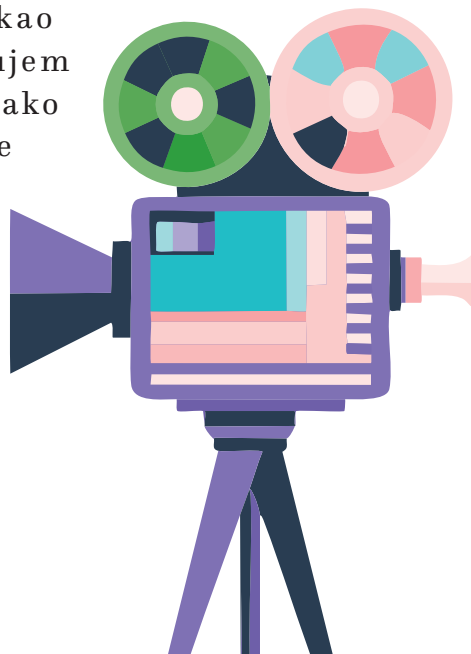
Tvrdoglavom dječaku Jesseju sud je odredio čišćenje oronulog avanturističkog parka. Kao dva slično nepriagođena bića, kit ubojica Willy i dječak Jesse brzo se

sprijatelje i Willy počinje veselo odgovarati na Jessejeve zapovjedi da se okreće, lupka po vodi, plješće i roni. Ubrzo Jesse otkriva kako zaposlenici parka planiraju ubiti Willyja pa njih dvojica, što je brže moguće, moraju naučiti kako se postiže povjerenje da bi Willy bio spašen.

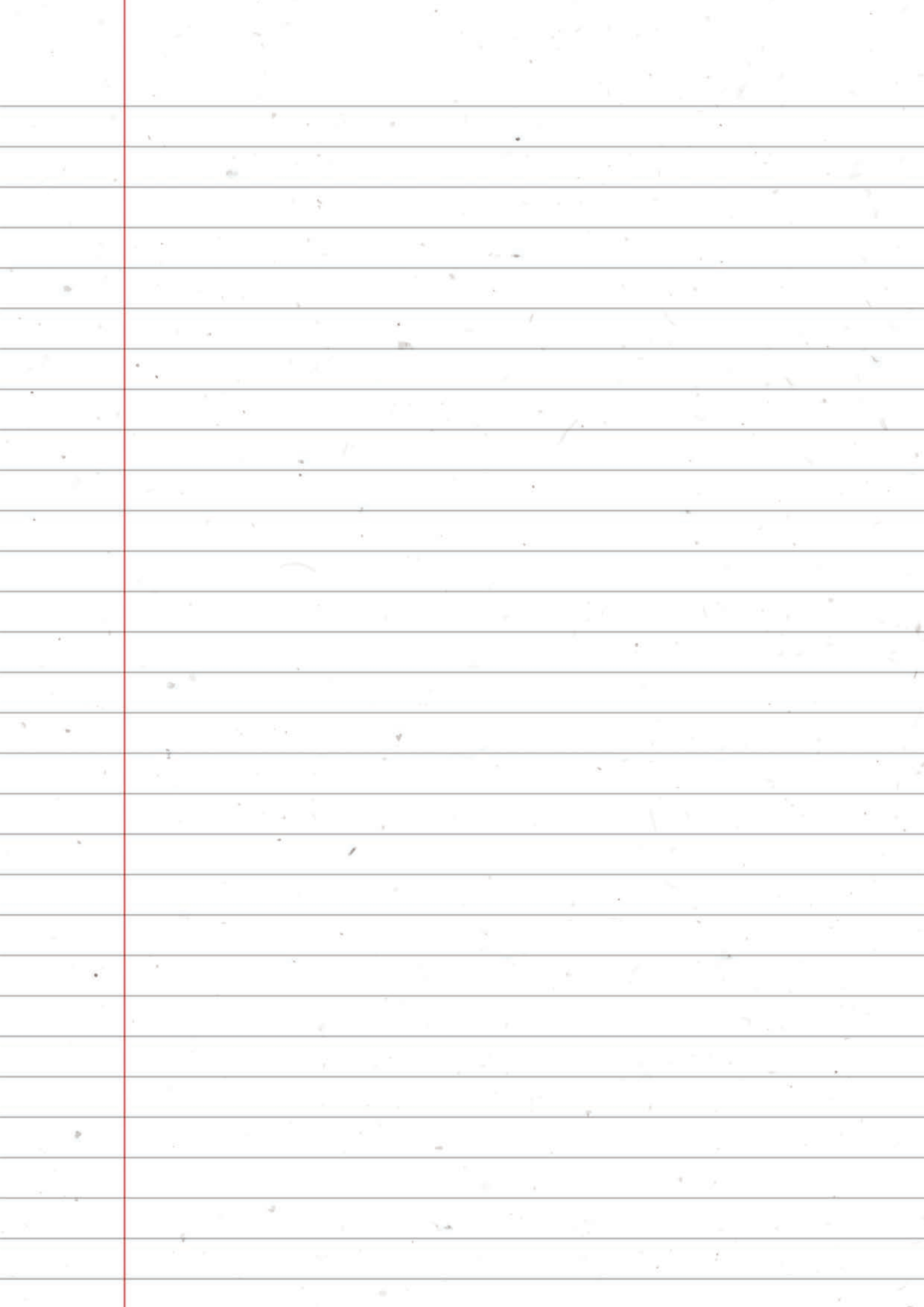
„Moj prijatelj Willy“ osvojio je sedam nagrada, među kojima je i MTV-jeva nagrada za najbolju filmsku pjesmu „Will You Be There“ u izvedbi Michela Jacksona.

Osim ovog filma, snimljena su još 3, ali nijedan nije bio tako popularan kao prvi. Preporučujem ovaj film jer je jako zanimljiv i što je najbitnije, bit ćete pažjivi i usredotočeni dok ga gledate.

**MIA RIBIČIĆ
7. A**

Zapiši uspomenu

ŽIVITKAMENA

